

308496 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

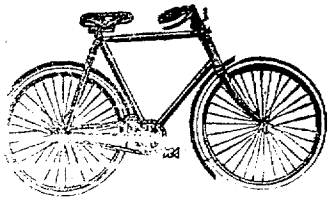
చెన్నపట్టణము 1915 సం. జూలై 15 వ తేది మంగళవారము

No 65

సంపుటము. 2

రాక్షస నామ సంవత్సర శ్వేత మాస శుద్ధ తృతీయ 3.

సంచిక ౬౫

బైసికల్స్ అమ్మకములు మానద్య చౌకగా దొరకును. వాటి సామానాలు:— టైర్లు, ట్యూబులు, మొనలైనన్నియు మానద్య మిక్కిలి సరసము గనుక వెంటనే వాగ్గమును. గ్రామోఫోనులు కావలసినవారు మమ్ము విచారించును.

చెన్నపట్నం నుండి ఎప్పుడు ఏ వస్తువు కావలసి నను మాకు వ్రాయును. వెంటనే పంపెదము.

మదరాస్ బ్రౌన్స్ సప్లయింగ్ ఏజెన్సీ,
15 బ్రాడ్వే, మదరాసు

ప్రశస్తతమైన కలప వచ్చియున్నది

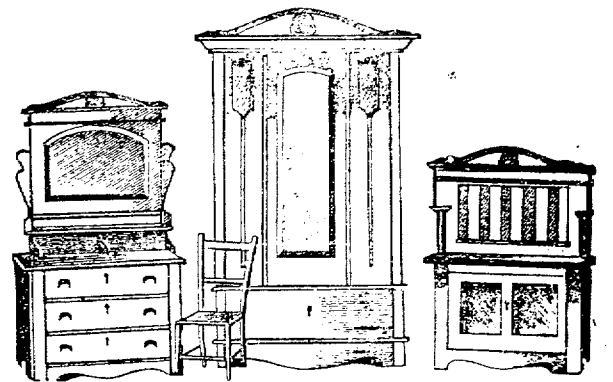
వలయువారికి యిదియే మంచితరుణము. తక్కువధరలకు కొద్దికాలము మాత్రమే విక్రయించబడును.

మానద్యకు ఇప్పుడే బర్మాదేశమునుండి నాణ్యమైన టేబుల్ టాప్, పింగ్ డెజ్, కలప మర్రి ఎగ్ ఆఫ్ షేరుగల యెర్ర కర్ర మొదలుగాగలది అనేక ప్రజలవారిగా, అనగా కలకు రవునుకరలు, వాగుము, డాబా కమ్ములున్న, కిటికీలు, ద్వారములు మొదలగువానికి వుపయోగించు కమ్ములున్న, స్థంభముల దూలములు, తనాబీ. టు వుపయోగించు కలకులను బంగారా పెంతును బిళ్ళ పెంతును గూడ నేయుటకు వుపయోగించి రీఫర్ బద్దలును విస్తారముగా కమ్ముటచేత స్థలము ఖాళి చేయుటకు గాను కొద్దిరోజులుమాత్రము చతుకగా విక్రయించుచున్నాము. ధరలు తెలియగోరువారు ఇట్లు వ్రాయవలెను.

అచంట సుబ్బారాయుడుగారు.

కంట్లాక్టర్స్, కల్పనక్షత్రము, కాకినాడ.

గట్టిది, దిట్టమగునది చక్కని సామానాలు మీకు కావలయునెని మానద్య దొరకును

పడకటింటి ఉపయోగమునకు డి. పి. రావు అందు కో కొయ్యబీరువాలు వగైరా నివ వారులు,

జనరల్ పేబర్స్ కోస్టు, మదరాసు ఎస్. సి. సచిత్రమును కేబలాను ఉచితముగ బంకబడును.

నల్లులను చోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు

నల్లులు, చీలు, ఈగులు, చిమ్మటలు మున్నగు క్రిములబుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టీక 1-కె. అ. 0 5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగులను నశింపజేయును పారదోలును.

24 కెట్టెలూల పెట్టె 1-కె. అ. 12

మీ ఆహారపదార్థములకు చీగు, ను, పడకటిండ్ల, ఈగులు, చీలులు, దోమలు, పుస్తాపేటి లను చీలులునుండి కాపాడును.

స్టేజీ, టైఫాయిడ్ మలేరియాకోగములు కాకుండు కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేకనివిషయమైన చుండనేరరు. అనేకవస్తు ప్రదర్శనములందు అనేకబంగారు కళకళలను గొప్ప బహుమానమును పొందినవి అందు అందు

పంపెని, బిసాక, జపాన్ వారిచే తయారుచేయబడినది

వాలు ఏజెంట్లు:— టి. హర అండు కో, మదరాసు.

Advertisement for Katoil featuring an illustration of a person and text in Telugu. The text includes 'KATOIL' and 'NO MOSQUITOES WILL WORRY YOU'.

జ్ఞానవాణిప్రము.

అర్చితాత్మ్య శివేశ్వరహితము. ఇందు ఆర్చక రణములును సంప్రదానములు. దీనిలోని ప్రతిభాగము ప్రహ్లాద సంధమును కన్నించునది. మొత్తం పేజీలకు 60 పేజీల వలయు. పరిశీలించి. వెల పోస్టేజీతో రు. 6-8-0

సర్వవేదాంత సిద్ధాంత సంగ్రహము:— శ్రీ శంకరాచార్య విరచితము. ప్రతిపద టీకా తాత్పర్యహితము అద్వైతము నామూలముగా దేశవిశేషమును, ముఖ్యముగా సంభాషించుటచే దెచ్చివేయబడు చాలమువర్ణమైనది. వెల పోస్టేజీతో రు. 2-4-0

శానకంబరి:— ఆత్మవృత్తిమైన: కవల. కీర్తి, శృంగారము, శోకము, కథామయత్వము, పాదవేదన దీనిలోనే మూడవలయును. ఇందలి ప్రతివాక్యమును రసోదయముచే చిత్రించునది. పేజీలను 100 పేజీల చాలునున్నది. దీనివెల పోస్టేజీతో రు. 1-4-0

ముద్రాగించి. నాగలింగి శాస్త్రి

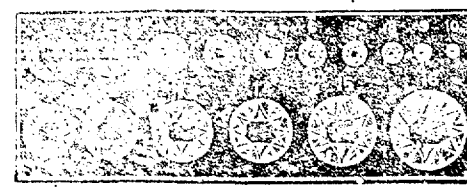
రాజకొండపాట్లు, గుంటూరు డిస్ట్రిక్టు.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ

మరాఘ పరకులు, మదరాసు ఈస్టు.

నింతి విలాసము:— "ఉమ్మడిమాక"

ఇది క్రింద కనుపరచి. టి. ఇతిరమోనాన్ని బర్మాదేశములను తగుమైనవలె ఇరుటపకో కేంపు లున్న వైక్రొంతములు వస్త్రరా కనులములున్న బేడ కాను అలాకానులున్న బంగారు నగలు న్ను పైరామ్మి. నగలున్న కాను సినవారు మా కాటలాగులను పొందించుకొని ధరించు తెలుసుకొని మాకు ఆర్జును పంపుమనసి ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రకాలదర్శన అద్దము.

మీకు భూతభవిష్యత్సర్వమానముల నెరుంగ కోరికగలచేవి మాకు వ్రాయండి. ప్రకాలఫలము లరయ చిది చెప్పక, ఆసనము మాగ్గుము. ఈ అద్దము మనకును యోగ్యతాశక్తియు మాకు వచ్చి యున్నది. స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు దీనియందు సమ్యక్మనుగిలి వాదించు వారి యూహలను, తిప్పిలితములను చెలిసికొనగలరు. దూర భ్రమల నున్న మీ బంధువుల స్నేహితుల యోగ్యతల ములు, యుద్ధసమాచారములు, పర్యవసాన లాభ నష్టము, వస్తువుల ధరలు పరిశోధితములు, ఉమ్మడియు మొదలగు ప్రశ్నలకు మా యద్దము తృప్తిచేయునది. ఇవాలు ఇచ్చును.

Table with 2 columns: Item and Price. Items include 'పద్ద చక్కని సీమ అద్దము', 'సీమ అద్దము', 'సామాన్య అద్దము'.

ఉత్తరములు అమ్మకముగా వ్రాయవలెను. ఆహారాని వాగ్గి. ఫతల్, కరాంసాడి. ఆంధ్రప్రదేశ్, కైరాంసాడి. Ashabhai Vagbhijee Patel, Karamsad. Via Anand, Kairy District.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇది 600 పేజీల సంపుటలు కలది. ఇందు దేవుల చరిత్రయు సులభమగు భాషలో తెలియవలసిన లోక చరిత్రయు వర్ణింపబడును. చందాపద్ధతి సంపత్తునునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0. (పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సంపత్తురముచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును. కలయవాడు:—గా. హరిసర్వోత్తమురావు, ఎం. ఏ. వింథాడిపేట, మదరాసు జిల్లా వ్రాయుడు.

నెం ౧౩ రు బోర్డు సాడింగు అర్హులు ౧౨ పేరా నమన
రించి మెరకభూమిలమీద కష్టమును నీటి మంపుచేతగాని
నీటియెద్దడిచేతగాని కష్టములను పుడు శీటి తీర్వ రిమిషన్ కా
యాయవచ్చును. లంకభూములు నీటి దగ్గరానుచేసి చేయక,
గవర్న మెంటువారి జలాధారములకుండి నీటినిగొని సాగుబడి
చేయవలసి కావు. వై చెప్ప మనువ్యక్త ప్రజ్ఞ కల్గ నివారించు
టకు సాధ్యము కావడండు మహా ప్రవాహముగ వచ్చి పంటలను,
పయిరులను మంచి నాశనముచేయు వరదనీటికి కట్టుబడిన
నీటి తీర్వయే గాక లంకభూములకు భూమి శిస్తు కూడ ముగిరా
యీ కుదగి యున్నది. దీనినే ౧౯౧౨ సంవత్సరము మొదలు
నేటివరకు గోదావరి లంకల గ్రామములవారు కొరవచున్నారు.
ఈ చోట్లను తొలి వరదల వలన కష్టముపొందిన భూములకు
శిస్తు మాపుచేయుటకు వై సదాహరింప బడిన స్టాండింగు
ఆర్డరు కర్తించువాయొక కడచిన డిశంబరు నెలలో గోదావరి
జిల్లా సంఘమువారు రివిన్యూ బోర్డు వారికి కోరిక. ఈ మధ్య
కాలమున కత్తెక్కు గా) కా యుత్తరము పొసపి తాలూకా
తహశీల్దారుల ద్వారా విచారణ జరిగిట్లు తోచుచున్నది.
ఈ యక్రమమును గురించి యిటుల పథికారులకు చెప్పిన
తొలి వరదలవలన కష్టములకు గయితులకు శిస్తుముగ్గూ
నీయనలెని జమీందారి రయితుల పక్షమున
విన్న విం చి యుత్తరువుల రిక్షింతుచున్న జిల్లా
సంఘమువారు వందనీయులని శ్రీరాజా దామెర వేంకటసీతా
రామయ్య బహద్దరు గారు నెద్దాత్తరమున జరిగిన మండల సభ
లో తమయభిప్రాయమును బ్రకటింపించిరి. అటులనిక్షింతు
చున్న యుత్తర నీ నెలలో బోర్డు వారి కర్తవ్యంకి వచ్చెను. జిల్లా
సంఘమువారు నెల్లి భూములగవయమున శిస్తురిమానులకు
వర్తించెను రూపులను పోయెట యావశ్యకమని వారి కర్త
వదలేదట. ఈ యుత్తరము తమ మంపు పికరమాగ నున్నది.
ఇద్దరు గవర్న కలనున్నది. మొదల మండల సభలోను పూని
కలో విన్ని పొసపబడిన యీంకల నీటితీర్వ ప్రశ్న నిటుల త్పణ
మాత్రముగ పథికారులెంచుట ప్రబలమభిగృహము. వాస్తవ
ముగ నీటి యక్రమముని గయితులనుమ్మి పునారమును కోరి
నారు. న్యాయము బయలుపని చేచియున్నారు. హైకోర్టువారి
ఉత్తరము తీర్పునబట్టి పాటిల్లిన యో యుపద్రవము విచారణ
మగువరకు లంకల భూస్వాములు తమకష్టమును యధో ప్రభా
రము గవర్నతో పథికారులకు విన్నవించుచు న్యాయముచొలది
ననిక చేచియుండవలెను.

జాబులు

విలేఖకులకు ప్రకటన.

రాజన సంగీత శాస్త్రము 3 మ గళ వారము దిన ప్రతికము విషయములు కాబాలవు. ఆ నాటి కానాటి పనియే చాలినంత కలను.

I

రైల్వే బిల్లు.

అయ్యో!

ఈ పేరుపెట్టి మీ ప్రతికలో ఆ నేల లనేక వ్యాసాలు వ్రాశారు. అవన్నీ కూడా ఎన్. జి. ఎన్. ఆర్. బండ్రా ప్రయాణాలు చేశావాళ్ళకు కూడా వర్తిస్తవి. ప్రత్యేకముగా చేరుపేరు వరసన వ్రాయలేక యిలా క్లుప్తంగా మనవి చేశాను. ప్రయాణీకుల కష్టము సౌఖ్యంకలుగుతుందో తెలియదు. ఒక ప్రయాణీకుడు

II

మా కాలేజీ వ్యవహారం.

అయ్యో!

మా కాలేజీలో పదిమందికి రిజల్టు తెలిసే క్లాసులు రెండే ఉన్నాయి. ఒకటి మెట్రిక్యులేషన్ కాదు. కాదు. స్కూల్ ఫోలో. రెండవది ఎఫ్. ఏ. ఆరుగో! మల్టీపాతశేఖా స్టాండ్. ఇంటర్మీడియేటు కాబోలు యిప్పటి నామాంతరము మొదటిదానిలో దాదాపు నూలుగురు పరీక్షకు వెళ్లి వారు మార్కుల విషయమై చెప్పే రైట్ నే నే రిజర్వే చేసుకొన్నాను. రెండవపరీక్షకు దాదాపు తొంభైమంది వెళ్లి వారు. వారిలో పదిమంది ప్యాస్ అయ్యారు.

మొదటి పరీక్షయొక్క రిజల్టు విషయములో క్రిస్టిన్ పాల్ దొరవారికిని, ప్రాఫెసర్లకును, రైటర్లకును మా సానుభూతిని కనపరచు మందైన మంచి రిజల్టు దయచేయుమని భగవంతుని ప్రార్థిస్తున్నాము.

ఒక గుంటూరు పురవాసి.

III

నర్సాపురపు తాలూకాభివృద్ధి సొసైటీ నాటికొక విజ్ఞాపనము.

అయ్యో!

ఆంధ్రభీకరు కాంతయొక్క శ్రేణుభివృద్ధికోటకు నీసంఘమువారు పడుచున్న శ్రమ ఆంధ్రభీకరు వాగున నెరిగియున్నది.

శ్రీల పోటీపేక్షలో పూర్తి జరుగిందివారికి సువర్ణవస్త్రములు, రజతవస్త్రములు, పుస్తకములు, ప్రతియేడు బహుమాన, పూర్వకముగ నీసంఘమువారు ఖర్చుపెట్టుచున్నారు.

ఇతరులనువదలి, పుస్తకములవంతు దిగితిమేని, ఏ రిమ్యుపుస్తకములలో కొన్ని బాలికలకు నేమిలాభము లేదని చెప్పటకు సామానించుచున్నాను. ఈసంఘమునకు పుస్తకములు సహాయముచేయువారైన వాగుగా కాలోచించనందుకు వగవులుగుచున్నది. వీరిమృపుస్తకము వారికి గృహకృత్యములలో సహాయకారి యగులాగున నుండవలయును.

సాధారణముగా ఆంధ్రశ్రీల పోటీపేక్షకువచ్చు బాలికలు కొంచెము జ్ఞానములై గృహిణులు కాదగినస్థితికి సమాపించుచుందురు. అట్టివారికి ఇంటను గాని, పాఠశాలలో గాని పాఠశాస్రము అనుభవపూర్వకముగా చెప్పటకు వీలలేదు. పాఠశాలవదలి యింటికివెళ్లిన బాలికలకు ఎట్టి పాఠ వంటకుమంచినో తెలియనివార నేకులుగలరు. మీరు ఏర్పరచు పతనీయగ్రంథములలో చేర్చటకు వీలున్న జేమో ఆలోచించవలసినయంతము.

కనుకను సంఘపు పరీక్షలో చేరి పుస్తక బహుమానమును పొందు పర్వతల బాలికలకు వారి ప్రతిదిన జీవితములో నక్కరకువచ్చు పాఠశాస్రమేల ఒకహుమానముగా నియ్యగూడదో కొంచెము జ్ఞానముగల బాలికలందఱకు అనుభవమునకు తోడు దీనిని జదివియోసను లాభమునొందుదునని నాయాశ కనుము. ఈ విషయమును పదవిసంఘమునకు పుస్తక బహుమానముల నిచ్చువారు ఆలోచించుటకు కోరుచున్నాను.

సంఘాభిలాషి.

వృత్తాంతములు

ఆంధ్ర ప్రభుత్వము:—ఆంధ్ర ప్రభుత్వము మేరీరాజీ గారికి సన్నిధానవర్తిగా నున్నాడు.

వాతావరణము:—కార్తి శ్రవణమునకు మలబారు తీరమున వాతావరణమున సంచలనము కలిగింది.

రంగూనపోవు స్త్రీ మరు:—౧౬ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 5 ఘంటలకు రంగూన పోవుటకు నిచ్చటించి యొక మెయిలుస్ట్రీ మరు బయలుదేరుచున్నది.

కనేడియను బాప్టిస్టు మిషను ప్రాస్కూలులో జనువుకొను పెరికేమలపు బాబుర సాహాయ్యము శ్రీ గాబా అంకితము జగ్గరావు గారిచే నొసగబడిన రూ 1000 కు తోడుగా ప్రభుత్వమువారు రూ 500 చేర్చి వడ్డీతో వీగలకు పెరికే బాబురకు విద్యాభివృద్ధి నొసగుటకు ఆమోదించి వారు.

అనుపత్రియోదకు విరాళములు:—టి. వి. లెయలరు కంపెనీవారు 300 జతలధోవతులను, మద్రాసు బాంకు సెక్రటరీగారైన డబ్ల్యూ. బి. హంటుగారు గారు ముద్రించిన ఆంగ్లేయులకు రూ 300 లు కిమ్మరుగల సారాయిని “అనుపత్రియోద”కు విరాళము లొసగినట్లు తెలియుచున్నది.

సామ్రాజ్యయుద్ధనిధి:—జూన్ 5 తేదీనకు కనూలయిన సింలాఅల యెన్న మొత్తము బ్యాంకుకింకవరకును జెల్లింపబడిన మొత్తము 41,89,155-11-7. బెంగాలు బ్యాంకుకు జెల్లింపబడినది 87,25,216-౧-7. బాంబాయి బ్యాంకుకు 7,86,665-4-10. మదరాసు బ్యాంకుకు 6,87,206-7-3. మొత్తము 92,88,808-8-8.

అనంతపురము జిల్లాకడిరి తాలూకా రీసెటిలుమెంటు లెక్కప్రకారము 1822 ఫస్ట్ లెక్కల కంటెరు 18, 700 తక్కువ రాబడి కనపడుచున్నది. ఈ రీసెటిలుమెంటులో పన్నులు తగ్గింప బడక పోయినను, ఇదివరకు లెక్కలలో శబ్ద పుభూములుగా నుండే వాని నిప్పుకు మెరకగా గణించుటయు, రెండుపంటలె యి భావింపబడుచుండెడి భూములు ఒకపంటభూములేయని నిర్ణయించుటయు, ఈ అవాయత్తుము కారణములని చెప్పబడినవి.

కంచీలో గొప్ప దేవతోత్సవము:—కంచీలో వున్న బ్రహ్మజ్యోత్స్వామివారి ఆలయము కిఫిలముకాగా రాను నాడు జిల్లాలో కందమారు గ్రామ వాస్తవ్యుడగు వైరవను పెట్టిగాడు 2 లక్షల రూపాయలు వ్యయముచేసి 6 సంవత్సరములనుండి ఆ దేవాలయమును పూర్తిగా క్రొత్తగా కట్టించుచున్నాడు. ఈ దేవాలయమున జ్యోతి నెల 25వ తేదీ మహా కంభాభిషేకము జరుగును. ఆసంబంధమున మొదటి క్రియలు 21వ తేదీ జరుగును. 50,000 రూపాయలు వెచ్చించి మహావైభవముతో నీయుత్సవమును సాగించుట కర్పాటులు చేయుచున్నాడు. ఉత్సవమునకుచాలమంది సత్తురని తలపడుచున్నది 25వ తేదీ రాత్రి గొప్ప యూరేగిపు జరుగును. బాణసంచా విశేషముగా కల్పబడును.

ఇద్దరుభార్యలను పెండ్లియాడటం.

కొదాబగ్గును నొక మహమ్మదీయున కిద్దరుభార్యలు గలరు. మొదట నితడు సతీమణిని సాక్షిని పెండ్లియాడెను. ఇతడు మరొకతాళమునకు మరొక్కశ్రీని పెండ్లియాడెను. ఆ రెండవభార్య ఇంటికివచ్చువరకును వీరిదాంపత్య మనకులముగానే యుండెను గాని తరువాత నుత్సాహమున నొక ఇంట నే యుండుటవలన వారికి తగవులు కలుగెను. ఈ కడ మొదటినుండియు చిన్న భార్యయెడల పక్షపాతియై పెద్ద భార్యను వేధించుచుండెను. పెద్దభార్య కొక కుమార్తె గలదు. మేనెల 26వ తేదీన కొడిపిట్టలుగ. యొక పెద్ద గంప ను మోయుచుని ఇతడు పెద్ద భార్య కాజామించెను ఆమె తిరస్కరించెను. అంతమీదట నితడొక మొల ఇటుకలతోను గడ్డి కొయు కొడవలతోను కొట్టెను. ఆమె కేసు తెచ్చినది. ఈ కేసులో ఇతడు పెద్ద భార్య కుమార్తె 8 సంవత్సరముల కుడుగల బిడ్డ సాక్ష్యమిచ్చినది. ఈ బిడ్డనొక ఎత్తగు బల్లమీద నిలువ బెట్టిరి. సాక్ష్యమైన తరువాత నీ తండ్రి ఎర రని యడుగగా తన కెదురుగనందు బోసులాన్న తండ్రి. చూచి యామె తలదంచి నా తండ్రి నాకెదురుగుండ నిలచి యున్నాడని చెప్పెను. ఈ బిడ్డ యిచ్చిన సాక్ష్యము నిన్నటి పత్రికలో ప్రకటించబడినది.

కొప్పరపు సోదర కవుల శతావధానము:—

బ్రహ్మశ్రీ కొప్పరపు సోదరకవులు మాయంగలి వాత్సల్యము నతో, విశ్వాసమునతో, మా ప్రార్థనపై నిటకరుదెంచి మేనెల 28, 29 తేదీలయందు శతావధానము గాంచిరి. వీరవధానమును నిరాఘాటముగ నొనర్చుకలిగిరి చెప్పట “జగమెరిగిన బ్రాహ్మణులకు జంబెము” గూడ నున్నదని తెలిపిపట్టె యగును గద. ఆవధానము మరునాటికంచినవో ధారణ తొలగునేమో యని తలచు మూఢబుద్ధుల సందియమునుగూడ దీర్చుటకయి సభ్యుల యిష్టము ననుసరించి యవధానము రెండురోజులు గాంచిరి. ధారణాబలము తగ్గుటకయి యెందరెన్నెన్ని విధముల బ్రయత్నించినను, ఇతర వ్యాసంగము తెన్ని కల్పించినను సమాధానములకు బద్ధములతో జెప్పుదురా, చా, తప్పకుండ నిర్ణయముగ సక్రమముగ సవధానమును నెరవేర్చిరి. తానుమాడుగమరిన పుచ్చకులను యథాసాహసీలంజేయు దనువై చిత్రం తెల్ల కుబాటిరి. నూటపదియారు రూపకలచేతను వస్త్రభూషణములచేతను రసికాగ్రసరులకు మా సౌరులు వారిం దంపిరి. ఈగౌరవము వారిచే పూరింపబడిన యొకసమ సభ్యుగాని యొక శ్రేష్ఠపద్యమునకుగాని చాలదనుట నిక్కము. ఈ యవధాన సమయమున ననేక సమస్యలను బూరింపుచు నాకుకవితామృతముచే వీరి సోదరులగు బుచ్చిరామకవిగారు నేతద్విభ్యాతి సంజబాలు సమర్థులేయని యెల్లరకం దోప జేసిరి. అని మాదిరింజు మృత్యుంజయురావుగారు వ్రాయుచున్నారు.

బనగానపల్లి వ్యాయామమందెము:—ఈ నెల

8వ తేదీ భామవారమున నీ పురముననుండు కాకోనేడక అసోసియేషన్ వారి యాధిపత్యము క్రింద నొక టెన్నిస్ పందెము జరిగెను. శ్రీనవాలుగారు అగ్రాసభాధిపత్యమును వహించిరి. ఫేలమున నిరుప్రకృలవారును కడు పట్టుదలతో నేతత్పూర్వముయిను కోజులనుండి పోరాడుచుండిరి. తుదకు శ్రీయువరాజుగారును, సమ్యును నైజాముద్దీను వారును తమ ఫేలసా సామర్థ్యమును జూపిరి. వీరిలో నెవరు గెలుపొందుదురోయను నది తీర్మానింప వలసె. వీరిద్దరు నొకరి కొకరు కన్నక తమ సామర్థ్యమును జూపిరి. ప్రదర్శకులందరు సత్కుత్యాహముతో నెవరు విజయము గాంతురను నాతురమున మునిగి యుండిరి. శ్రీ యువరాజుగారే, యంత్యమున గెలుపొందిరి వీరి కొక రజశముయగు జనుచిన్నామును, పక్షమున ఒహుమాన మొసగబడెను. దివాన్ గారైన భాబా అక్కరు మునీక్ సాహెబు బహద్దూరుగారి శ్రేష్ఠ ప్రాశయైక భాబాముహూబా మునీక్ సాహెబుగారును, శ్రీ నవాబుగారి సోదరులగు గౌరవనీయులయిన నవాబు మీర్ అసదల్లిఖాన్ ఒహద్దూరుగారును, స్వచ్ఛమైన ఉయ్యభావ యయ కాకోనేడక సమాజమయొక్క పుట్టుక, ఉద్ధారణములను గురించియు నిది భవిష్యున ముక్తశక్తి గాంచ గలదాయు నుత్సాహపూరితము లగు వాక్యముల నువవ్యకించిరి. తరువాత శ్రీ నవాబుగారు పుష్పహలాకృతులుగ జేయబడిరి. కళికులందరును కాలానుకూలమైన ఫలాహారములచే తృప్తినిందింపబడిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్.

స్పెషలు వర్క్సు డిపార్టుమెంటు

మోటారు అగ్నియంత్రపు యిష్టము కట్టించుటకు పెట్టుకొనబడు టెండర్లు యీనెల 25 తేదీ సుకన్యారము మధ్యాహ్నము 12 గంటల వరకు నీక్రింద సంతకముచేసిన వారలు పీసికొనవచ్చు.

స్పెల్లు 1-కి రు 5 లు కార్పొరేషన్ రివిన్యూఆఫీసరు వారివద్ద చెల్లించి నట్లయిన టెండరు, అగ్రిమెంటు ఫారములు, మొత్తముల వివరములు, ప్లానులు దొరుకగలవు. ఈ సామ్మ్యు తిరిగి యివ్వబడనేరదు. అట్టి ఫారములలో వ్రాయబడిన షరతులకు లోబడి పెట్టుకొనబడు టెండర్లుమాత్రమే యోచించబడును.

రెవ్యూ మండిరము. శ్రీ. సి. మొలోని, ఎ. సి. ఎన్. 14 జూన్ 1915) (రెసిడెంటు.)

ఆంధ్ర పత్రిక

1915వ సం॥ జూలై నెల 15వ తేది

మంగళవారము.

హోరింజి ప్రభువర్షుడు.

మన చక్రవర్తి శ్రీమంచమజ్జి మన మొరల కల్లననిని హోరింజి ప్రభువర్షుని రాజకృతినీధి మన దేశమునరానుండు చూచిమాసంతము వరకునుండునట్లు వియమించింనులకు మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము. మాతోగూడ హైందవభూమి యంతయును నొక్కకంటముతో తమకృష్ణతను శ్రీచక్రవర్తిగారికి తెలియజేయు చున్ననుటలో కేమాత్రము సతితయోక్తిలేదు. నిజముగానీభూమి నేటికాలమునకు పుణ్యఫల మనుభవించు చున్నదని మనుకోనని వారనేకు లుండరు. ఆంగ్లభూమిలో ననేకమాత్రీ వర్షమేర్పడిది. అందులోనఃతయదారులుకానివారు ననదేశపు సధికారమునకువచ్చినారు అను తలంపున ముందునకు ఃషయములెట్లు మారుకోయని యాలోచి చుచుండిన హైందవనాయకులకు మనచక్రవర్తిగారి తీర్మానము మరల 1911 వ సంవత్సరము డిసెంబరునెల 12 వ తేది జ్ఞాపకమునకు రావలెను. ప్రజలను స్పృహని నూండ్లనను కినిపెట్టి శ్రీచక్రవర్తిగారు నాడెట్లు నరములొనగిరి అట్లేనేమరు హైందవహృదయమునుకనిపెట్టి కినినశాసనములు చలాచలముండుండు నీదినములలో మహోదారా శయములనుల ప్రజారంజకుడగు హోరింజిప్రభువర్షుడు దక్కమరియెవ్వరును హాకిరానిని తీర్చారనిచి యుండుట మరియొకపర్యాయము వాక్కిడలయెడగల యను రాగమును వారిదూరదృష్టిని స్పష్టముగా తెలియజేయుచున్నది. కార్యక్రమమునబట్టి హోరింజిప్రభువుగారు నవంబరుమాసముతో సధికారము చాలింపఁగలిగియుండిరి ఆరుమాసములెక్కువ కాలము ముగ్ధులు శ్రీచక్రవర్తిగారు కర్ణయించినారు. హోరింజి ప్రభువుగారును సర్వయమును మారు మాబాడకయంగిరించివారు. స్వదేశహితమున కియ్యను నాదరజాలియగు మన పేలుకకయ్యను మహాభారమును తనకుల్లిన పట్టచులను కిష్టములను నుభములను గిరింపి తలదాల్చిన ఈకార్యపగుని నెంత ప్రశంసించినను ప్రశంసింపవచ్చును. హైందవభూమికి ప్రత్యేకముగను సాత్వికభావమునకు నిదిర్చిన ప్రాయశ్చిత్త యావభ వింకను కొంతకాలము ముగ్ధదేశమునకు యజమాన్యము పూని యుండుటయెంతే. యుద్ధము ఇదివరకువచ్చినగవర్షురు జరుగులకు కొండకు రెండేసిసంవత్సరము లెక్కువకాదు మొసంగబడియెను అదేవిధముగా హోరింజి ప్రభువుగారిని ముగ్ధదేశసంవత్సరములు మాత్రమై ధు సధికారముండునని ఈదేశమంతయు నెరుగుచుచుచుండినందున నారుమాసములు తక్కువయ్యెను సభిప్రాయము పొడమవచ్చును. కాని అవసరమైతే నియూచుమాసములే కాక ముందునగూడ కాలవరిమితి హెచ్చించబడుచు పోవచ్చునటుకు శ్రీచక్రవర్తిగారి యాజ్ఞాతోచిహ్నములు కానవచ్చుచున్నవి. రాజోవుమార్చి మాసములోపుగా యుద్ధమొనరేళ. ముగియవచ్చునను నభిప్రాయముండు ద్యోతమగుచున్నది. యుద్ధానంతరము హోరింజి ప్రభువుగారు ఆంగ్లభూమిలోనుండి మనవక్షమున పనిచేయవలసి యందురుకాబోలును. కావున ఆతెక్కిమాచు కొనక వేడేహచ్చగా నిచ్చుట తరువాతి

ఏర్పాటులకు విఘాతముకావచ్చునని తలంచిశ్రీచక్రవర్తిగారు నిర్ణయించిన ట్లేన్న నలసియున్నది. ఇది యేనిజమగునని హైందవభూమి భాగ్యమేభాగ్యము ఎట్లెనను శ్రీచక్రవర్తిగారు పాలించియుండు నుత్తరపునకంపి నిప్పటి పరిస్థితులలో నుత్తమమయిన యుత్తరు పుంకబోదని నమ్ముచున్నాము.

హైందవరాజ్య తంత్రమునకు గ్రామాభివృద్ధి మూలాధా మైయున్నది నవిఃకృష్యాది వ్యాపారములెంత పెంపొందినను, గ్రామాభివృద్ధికి హాని లేకుండ వ్యవహార గమనము సాగినగాని, పాశ్చాత్యు లీనాడు అనుభవించుచుండు కష్టములను మనము తప్పించుకొనజాలము. ఈవిషయములో మైసూరు ప్రభుత్వము వారు ప్రథమప్రయత్నమును జేయుచున్నారు. కిడిచిన మార్చి 15వ తేదీన మైసూరు సంస్థానము లోని మద్దగిరితాలూకాలో గ్రామసంఘములవార దగు సభచేసి తమ గ్రామములలో గ్రామనిధుల నేర్పాటుచేయుడని ప్రభుత్వమును గోరియున్నారు. కొన్ని నత్యమలనుండి యీ గ్రామసంఘములు గ్రామాభివృద్ధికై పనిచేయుచున్నవి ఆరంభముగా వీనిని నిర్మించినప్పుడు, ఈక్రింది యుద్దేశ్యములు నిర్వచించబడెను.

- i. గ్రామములో విద్యావ్యాపనము జేయుట, బాలురకేగక యాసుతరిగి వాకిరి వ్యవసాయ కృషికి నపయ్యుక్తులగు నితరకృతుల నేర్పించుట;
- ii. వాస్తవత్రికా శత్రుముకులను, నుపవ్యాసము, కలనన, నిదర్శన, నిధులనను గ్రామస్థులైజ్ఞానాతికము మిమిడించునట్లు ప్రయత్నించుట;
- iii. గ్రామపుస్తక భాండాగారములను, శత్రుమందిరములను నిర్మించుట;
- iv. సహకార సంఘముల నిర్మించుట.
- v. నిరుద్యులసమపాయమును, గ్రామమండపమును, పూదోటలను మొదలగు కనతుల నేర్పరచుట;
- vi. ఆరోగ్యశిథి బాగుపరచుట.
- vii. నలినములును శ్రేష్ఠతములుగను వ్యవసాయ పద్ధతులను బోధచేసి, పూర్వకృతుల నేర్పాటి, గృహనిర్మాణ, కవిరామ్యాది పద్ధతుల ప్రత్యక్షపరచుట.
- viii. కలవివచయములగ్రామము అభివృద్ధి గాంచుటకు జేయవలయు నేర్పాటులను దగు ద్రవ్యములజేర్చి "గ్రామనిధుల" స్థాపించుట

వైజెప్పిన మద్దగిరి తాలూకాలోజరిగిన సభవారి కేన్నపము నంగీకరించి, ప్రభుత్వమువారు గ్రామనిధి నిర్మాణమునకు ననుజ్ఞ నొసగినారు. గ్రామములో జరుగు వైవాహికమహోత్సవ సమయములందును, కంటల కోతసమయములందు, సుభదినోత్సవసమయములందును, గ్రామస్థులనందండి విరాళములకొని యొకఃధిగా నేర్పరుకవలయును. ఇదిగాక, ఆయాసమయములందు, ఋణదాత ఋణులు తమతక్కుల బిష్కరించు కొనునప్పుకొంతధనమును నిధికినొసంగవలయును. మజియను గ్రామభూముల యెక్కుకమువలన వచ్చు సొమ్మును గూడ నిధిలోజేర్చవలయును. ఈధిబోధమును ప్రభుత్వమువారి "నేపింగు బాంకు" గ్రామసభాధ్యక్షుని కేరనుచి, "ఆప్యనుబుక్కు" ను నెప్పుకకప్పికి అమీల్దారుని స్వాధీనములో నుంపవలయును. ఇట్లు చేయుటవలన ధనవ్యయక్రమమును అమీల్దారు పరిశీలించుచుండుటకు వలను పడుచున్నది. నితరుద్దేశ్యముల సభిమాన పూర్వకముగా నిర్వహించుటకు, దిగు శ్రద్ధావంతులు దొరకనందు, సంతవరకు విషయములన్నియు మందముగా ననుచుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారు గనుకొని, ఈసభాధ్యక్షి యుపాధ్యాయులపైనుండిరి. ఉపాధ్యాయులకు గ్రామాభివృద్ధికొరకు బాటుపడుటకు సాకర్యములు బలగల నాయు, వారుబడిలోబడి బాటుకు బోధించుకొన్నతో వారి బాధ్యతతీరదనయు, నుపన్యాసాదులచే నాగరికతాభిప్రాయ

ముల గ్రామస్థుల హృదయంబులనాటి, వారి జీవనోపాధికి మహాదర్శంబుల నూచించి, గ్రామోద్యమంబులనెల్ల సహకారులై గ్రామాభివృద్ధికొరకు సర్వవిషయముల బాటుపడవలయు ననియు ప్రభుత్వమువారు విందినారు. ఇంతియోగాక, విద్యాశాఖాధికారులు ఆప్యవృద్ధి గ్రామవిద్యాలయముల బరిశీలన బోయినపుడు, ఉపాధ్యాయులు పైజెప్పిన విషయములలో నెంతవరకు శ్రద్ధవహించి పనిచేసినారో గమనించి, యుత్సాహ పరిశ్రమలగన పరచు నుపాధ్యాయులపైఁబ్బి ప్రభుత్వమువారికి దెలియపరుప వలయునని, యాయాపరిక్షకులకు తరువునొసంగినారు. ఈవిధినియోమములు మనవల్లెటూరి యుపాధ్యాయునకు లేవుకాని జనోపయోగార్థముపనిచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులపై ప్రేరేపకములేదా? మనకుమనము నిశ్చయించుకొని కార్యసాధనము నాలోచింపలేమా? మన యుపాధ్యాయులుమైసూరు గ్రామాభివృద్ధికి సూచింపబడిన పద్ధతులగుర్తించి, మైసూరుపాధ్యాయులు విధినియోగముగా నెనరించుచు జేయుచుండు సేవను, అధికారినియాపరాకాశయే తమపూనికయే బలముగాకొనిజేసినచో నెంతజ్ఞానాపాత్రులగుదురో గదా!

సాగిరిమలయాళము జిల్లాలలోని తేయాకుతోలలలోని పనిపరలకు సంబంధించిన ఆర్టుక్రింద జరిగిన కేసుల నివేదికలు ప్రకటితమయినవి. సాగిరి జిల్లాలో 1913 న 16, 54 కేసులు విచారణకు రాగా 1914 లో 1, 12 మాత్రమే విచారణకు వచ్చినవి. కలెక్టరుగారు ఇట్టి తక్కువకు ప్రత్యేక కారణమేమియు లేదని ప్రాయచు కూలీలను తోటల యధికారులు పరామర్శతోచూచుచున్నారని వ్రాయుచున్నారు. మలయాళము-జిల్లాలో 1913 న 1453 కేసులురాగా 1914 లో 1261 మాత్రమే కాన్పించుచున్నది. అచ్చటిక కలెక్టరుగారు కారణము సరియైనదియే వివరించినారు యుద్ధ కారణమున యావ్యనులగు తోట యధికారులు వెడలిపోయి సాదానను వ్యయముతగ్గఁగలసి వచ్చినందనను కేసుల సంఖ్య తగ్గినదనుచున్నారు. ఇందులో సత్యమున్నది. యావ్యనులగుతోట యధికారులదే మనకుండు కష్టము. వారులేనందువలన కూలీలు కొంతసుఖపడినారు. ఈసందర్భమున నొక్కప్రశ్న పొడముచున్నది. యజమానులును కూలీలును స్వేచ్ఛగా తమతమ లాభములను దలచుకొని నియమము లేర్పరచుకొను వారేకదా. అట్టి సందర్భములో కూలీలకు కష్టముచు కలిగించి వారిని శిక్షలపాలుచేయు శాసనమేల కావలసి వచ్చినదో తెలియదు. ఇట్టి శాసనము, నాగరిక రాష్ట్రములకు తగినది కాదు. కూలీలు ఒకతోట వారు ధనవ్యయమునకొన్ని పిలుచుకొని వచ్చినపేదప మరియొక తోటవారిచే నాగిరితులగుచున్నారందురా? అప్పుడా తోటవారు జవాబుధారి కావలెను. కూలీలు చెప్పక పారిపోవుచున్నారందురా? ద్రవ్యమువచ్చుప్పుడు యజమానులు పెట్టుకష్టము లేవ్యయుకేర్పుతో పారిపోవు వారెందరో యుండవలగు. అట్లుండియు నొకడొయిదరో పారిపోయి నొకడు వారుప్రమాస్సనూ కావలెను. మోసపుమాటలతో కండ్లొక్కరు లానుకొని వచ్చినవారు కావలెను. అట్టి వారి నిర్బంధించుటయు న్యాయముగా కానరాలేదు. ఎల్లమాదియు నియాక్రయొక్క యవసరములేరాదు. అవసర నిదిశాసనములలో నున్నదిగదా? ఉన్నతవరకును దీని ప్రత్యేకము తగ్గుచుండుటయే ఈ సంవత్సరమునందు వివగిరిగిన రీతిని విందుమేసి అదియు కొంత తృప్తికరమే యగును.

మొదలుపెట్టిన 7 ఏడుమాత్రమే ఖయరుండవలెను. మొదట తైలీని పోలిను నూపరింపెడల గానన్న డబ్బూజే. దోవకు గానగూడ మద్దాయానాంధ్రావద్ద 1000లంబము ప్రస్తుతం ఆరెనిమిదవేను తేకుండ చేసెనని మీదకొనో పాటాయుమిద గూడ మార్చినెలలూ ఫిఫ్తవోల్టలూ కేను తేకుడిగాని ఆయననోపియని వదలి జేసివేద్దరని చూచుకుంటి. చివరకు నా స్వంత నోకరికొర్రమే న్యాయస్థానమున కేసువడినది.

బర్మాలో అభివృద్ధి చేసు

రంగున్ జూన్ ౧౯:— రంగున్లో అభివృద్ధి చేసు లభ్యమగు నా ఫల విధి మెంబుల నున్నది. అవి మొయిమెయోనండి ఫారెస్టు డిప్యూటీకొనెట్టెటరు గారు బర్మా వర్తకసంఘమువారికి వ్రాసిన. మమ్ములపంపి. వో. ఉత్తర బర్మాలో వరికి అభివృద్ధి గనులలోని సురుకు విక్రయించుటనుగూర్చి వాకలు జేసి వ్రాసెను. వర్తకసంఘము వారు వ్రాసిన.

సిన్నా

ఇంగ్లాండుకు వెళ్లు మొయిలు స్త్రీమయ్య
ప్రయాణపు వారమున మార్చుట.

సిన్నా జూన్ ౧౯:— ౧౮-౨-౧౯౧౯ క తేదీ మొదలు బొంబయి నుండి హిందూదేశపు టపాలను తీసికొని వెళ్లు మొయి స్త్రీమయ్య ఇదివరకువలె కలివారమునాడు మధ్యాహ్నమునగాక అదివారమునాడు మధ్యాహ్నము బొంబయిలో బయలుదేరుచుండును. కాన సిన్నాలో సీమపుత్తరములను ఇది వరకుకన్న నింకొకడిన మాద్యముగా టపాలో వేయవచ్చును. ఇదివరకు వలె గురువారమునాడు గాక ఆ తేదీ నుండి శుక్రవారమునాడు కట్ట కట్టబడును. పుత్తరములెన్నింటిల వరకును వేయవచ్చునని ఇదివరకు ప్రకటింప ఆ కళివరకు నికమం దుగూడ వేయవచ్చును దానిలో మార్పుయ్యునులేదు.

ప్రేమాంజలి ప్రభువుగారి అధికార కాలపరిమితిని 1916 వ సంవత్సరము మార్చినెలాఖరువరకును హెచ్చించుట.

సిన్నా జూన్ 14:— విన్న మధ్యాహ్నము పాన్ మెంటు ప్రజలసభలో ప్రధానమంత్రిగారు నడిచిన ఈవిషయమును ప్రకటింపబడెను. ఇదియూ మంత్రిగారు నన్ను కోరి తొందరలు తేకున్నవో ప్రేమాంజలి ప్రభువుగారి అధికార కాలపరిమితి ఈ సంవత్సరము నవంబరు నెలతో ముగియునుగాని ప్రేమాంజలి ప్రభువుగారు హిందూదేశమునకు చేసిన మహా ప్రకారమును శ్రీ జాన్ బెక్రెగ్రిగారి ప్రభుత్వమునాడు గురి తించి యుండుటచే రానన్న శీతకాలమునగూడ ననుభవజ్ఞులగు శ్రీ హోడింజి ప్రభువుగారిచే హిందూదేశమున నుండుటకు నిశ్చయించి ౧౯౧౬-౧౭ సం॥ మార్చినెలాఖరు వరకును గూడ హిందూ దేశమున నుండుటకు శ్రీ హోడింజి ప్రభువు గారినికోరి హోడింజి ప్రభువుగారు మా కోరిక నెరవేర్చుటకు నిరభ్యంతరముగ తత్కాలమే యంగీకరించిరి. శ్రీ జాన్ బెక్రెగ్రిగారి ఏర్పాటుచేయబడినది. శ్రీ హోడింజి ప్రభువుగారు వహించిన కార్యభారమువారమైనను తమకు డబ్బుంబంబుంబయిన గొప్ప యాదరణ కలిగియున్నను శ్రీ హోడింజి ప్రభువుగారు మాకోరిక ప్రకార ముచరించుట కంగీకరించుటచే ఆయనకుల కళినేవా వాధికారి గూర్చి వాకుల గౌరవభావమును నేను కలెడించుట కిష్టము. తగిన కారక సరము కలిగిన దని ఆంగ్లేయు మంత్రిగారు పాన్ మెంటు సభలో నుడిచి శ్రీ హోడింజి ప్రభువుగారి ప్రకటన.

ఇండియా మంత్రిగారి కోరిక ప్రకారము నే నీ విషయమును ప్రకటించితిని సామాన్యమునకు కలసిపించిన ఇట్టి విషయమునందు శ్రీ జాన్ బెక్రెగ్రిగారి వారతమునా వెల్లు కోరిక నట్లు నడుచుకొనుట నాకు ముఖ్యవిధియై యున్నది. రాజ ప్రతినిధికి విధిమగు విధి బాధ్యతతోగూడిన ఈ కార్యములకు నిర్వహించుటకు నా కధికారకాల పరిమితి హెచ్చించుటకు నేను జ్ఞానపూర్వకముగ నంగీకరించుటలేదు. కాని నాధికార కాలముమితి హెచ్చింపవలెనని హిందూదేశమువారి సంస్థానాధిపతులలో చాలమందియు చాలమంది వివిధసంఘముల ప్రతినిధి సంఘములవారును కోరియున్నారను విషయమును నేను మరచలేదు. ఇంతమంది నా యెడల స్నేహ విశ్వాస భావములను కలిగియున్న కారణమున నా శక్తి కంచన తేకుండ హిందూదేశము యొక్కయు హిందూ దేశమువారి ప్రజలయొక్కయు పని చేయుటకు నాకు హైద్రము కలిగియున్నది. (సంతకము) వెనకూర్చు హోడింజి.

రంగునినునుల నందించుట.

సిన్నా జూన్ 14:— అధికారులు ప్రకటించిరి. 18-11-1914 న ప్రకటింపబడిన ప్రకటననుబట్టి హిందూదేశ మందలి వ్యాపారులకు రంగునినుల నందించుటలో ఇంగ్లాండు దొరతనమువారి యభిప్రాయమునుగూర్చి కొంతమంది య్యధా తలంపుచుండుటకుల ఆ రంగునినుల నందించుట కధికారుల విధానముల వివరింపబడుచున్నది. బ్రిటిషు దీవులలోనున్న పరివాండ్రకు రంగునినుల నందించుట ముఖ్యవిధానముని యంగీకరింపబడిన విషయమే అయినను ఆంగ్లేదేశమున తయారచేయబడుచున్న రంగునినుల కొంత విశేషభాగమును హిందూదేశపు పరివాండ్రుగూడ బంపుట యవకరమని ఇంగ్లాండు ఇండియాదేశముల దొరతనము వారు భయమును నిశ్చయించిరి. ఈ విషయము ప్రేమ బోధలవారి వలన వస్తు నిర్మాతలకుగూడ తెలుపబడినది. హిందూదేశమునకు ఎరువు చేయదలచిన వారి కందరి కిరై నెన్నునధారాశయు గాని య్యుదినదగాని బ్రిటిషుదీవులకు రంగుని ముఖ్యముగా కావలసి యుండుటకుల శ్రీ నెన్ను దారులు కోరిన మొత్తములు కొంతవరకు తగ్గింపవలసి వచ్చినది. ఇంగ్లాండులో గూడ నీ సురుకు ఇంగ్లాండుకుండి యా దేశములలో రంగునివాండ్రువారిని సుపకునంత విరివిగా నింకను తయారుగుటలేదు.

హోడింజి ప్రభువుగారి అధికార పరిమితి

లండన్ జూన్ ౧౯:— నేడు మధ్యాహ్నము పాన్ మెంటు ప్రజలసభలో శ్రీ హోడింజి ప్రభువుగారి అధికార కాల పరిమితి హెచ్చించితిమని ఆంగ్లేయు మంత్రిగారు నడిచిరి. ఈ వివరములు హిందూదేశమున ప్రకటింప బడినవి.

రెండు పొగ యెడలు డికోనుట

లండన్ జూన్ ౧౯:— పొద్దునెడు:— లండన్ నగరము నుండి యోకహామకు వెళ్లుచున్న రాద్మరుమైన ఆంగ్లేయ పొగ యెడలు కరాచీకి జిల్లాలోకు వెళ్లుచున్న దానినను మరయుక ఆంగ్లేయ న్యాయస్థాన గుట్టసూపమున డికోనని. రాద్మరుమైన రంధ్రము పడినందున నా కార్యము నకు చేసినది. దానిమీద నిష్ప రగల్గాని నందున సమరధర్మమునకు చేరినది. ముగ్గురి గాయములు తగిలినవి.

భారత దేశములకు నాశ్వికులను

బెల్జియను రాజదంపతులు చూచి సన్మానించుట.

లండన్ జూన్ 14:— నేడు శ్రీ బెల్జియను రాజు గారు శ్రీ రాజీంద్రును శ్రీ యవరాజుగారు హిందూ దేశపు గుజ్జుపు దేశమున తావునకు వచ్చిరి. వారి గౌరవార్థము పూర్వా మురర్చుడెను. జనరలు రెమింగ్సు గారును హో ద్యో గు లు ను రా జకు టుంబు వారికి స్వాగత మొసంగిరి. ఆంగ్లేదేశపు గుజ్జుపు దేశము వారి కంగరక్షకుల మగా వచ్చియుండెను. హిందూదేశపు గుజ్జుపుదారుల వ్యా యాధులై బాబులు దీరి నిలచిరి. వారియధికారులు వారి వారి సేనాభాగముల యెటుట నక్కారాధులైయుండిరి. రాజ కుటుంబమువారు ఈ పూర్వామముట్టును ఆశ్వికుల సంప్రదము ధ్యగావెల్లి మధ్యభాగమును చేరిరి. మధ్య భాగము నుండి వాగ్పూర్వాము సంతయును లెస్సగా చూడగలిగిరి పిమ్మటవారు రెమింగ్సు గారి కలిగిన తేయాకు పానీయము ను గ్రోలిరి. శ్రీరాజుగారు జనరలుగారిని సయినకులను చాల క్లాభించిరి.

దూది వ్యాపారము.

లండన్ జూన్ 14:— ప్రేమబోధులను దూదియుం శ్రీరాంపాండ్ర వివాదమును హమ్మరించెనని తెలిపిన కలహము నేడు జరిగినసభలో పరివాండ్రునకు నంగీకరించిరి. తక్కినవోట్లను పరివాండ్రుగూడ నంగీకరింప గలరని కలప బడుచున్నది.

ఇటలీవారి యుద్ధావేశము.

లండన్ జూన్ 15:— ఇటీవలజరిగిన యుద్ధములకులన జాతీయస్ఫుర్ధుల మరల తీక్షణముగ పాడమాపుటకుల కంత కష్టమైనను పో టి సాగింప వలె నని ఇటలీనైకులు మాపుచున్న మహా సాహసము కష్టమగు చున్నది. నైకులును నైకువోద్యోగులును మహాసాహసముతో శత్రువోర్పుల కందక్షితులగు సాయుధస్థానములను తలపడి సన్నీలతో పోరిరి. కర్నలు డికోస్సి గారికి తలమిదగాయము

తగులగా నాయన ఒక పతాకము నాడించుచుచురా శత్రులవారు దుఃఖము నొందుచురని యరచుచు నేలనొర గెను.

గొప్ప ఆస్తియొకటి నోడించుట

కొండలలోపారు కేవల మసాఫ్ఫుమైనను ఇటలీవారు చాల బరువగు ఫిరంగులను మిక్కిలి ఎత్తగు ప్రదేశములకు తీసికొని పోయి నిలిపిరి. ఆశ్వికులును నై సేవలుబండవారునుగూడ శత్రు దేశములతో నాశనముచేయుచున్నార. 7000 మంది ఆస్తియొ వారు ఫిరంగులను కంచరగాడిదలమిద నెక్కించుకొని ఆ కొండ కనుపలకుండ వచ్చి నీరో కొంత వద్ద ఇటలీవారివై నాక స్మికముగ పడవలెనని 8 భాగములుగొ చీలి వచ్చిరి. కాని అల్లుయును నేనలు మీ రాక ను కనిపెట్టి మీ సహిపమునను కచ్చురకురు నిశ్చయముగనుండి పిమ్మట చెట్టుచాటునుండి కొండల చాటునుండి గోతులచాటు నుండి గట్టచాటునుండి యొక్కపెట్టిన సరచుచువారివై బడి సన్నీలతో పోడిచిరి. ఈలోగా ఇటలీవారి ఫిరంగులు శత్రువుల వెకకభాగమువారివై గుండ్రము నేసెను. ఆస్తియొ వారుగూడ చాల సేపుపోరిగాని చివరకు పారిపోవలసి వచ్చి నది చాకంచర గాడిదలను ఫిరంగులను నై సేవలను వడ్డువరకు మన నేలగూలిరి.

బొంబాయి గవర్నరుగారి కుమారుని మరణమును

కోర్టువారు స్థిరపరచుట.

లండన్ జూన్ 14:— శ్రీ వెల్లింగ్టన్ ప్రభువుగారి యనంతర వా నులగు మానసియులు గొప్ప పీమైన ధామను గారు 14-9-1914 జ 15 మీరెరు యుద్ధము మొదలగు పడుటలేదు. అపుడాయన కొక గుండు తగిలి గాయముపడినది. ఆయన చనిపోయినట్లు కోర్టువారు నేడు నిర్ధారణ చేసిరి.

జలాంతర్గాములు ముంచుట.

లండన్ జూన్ 15:— 8 వేలల పడవలను హాపు నవుంటును స్త్రీమయ్య జలాంతర్గాములచే ముంచబడినదని నేడు వార్తవచ్చింది. ఆస్తిమయను హెచ్చరించబడెననే మంచి. మాడుగుండ్లు స్త్రీమయ్యనన్న వంతెనపైబడి కప్పాకును 4 గురు నా విటల వకు గాయములు తగిలినవి. తరువాత నా విటలను పడవలలో ని కమ్మటకా జ్ఞాపించిరి. వారు 12 గంటలసేపు పడవలలో నుండగా నొక గ్రీనుదేశపు స్త్రీమయ్యవారి కా పోడినది. ఈ జలాంతర్గామియే మరియొక జలాంతర్గామిగూడ ముంచినది. ఒక స్త్రీమయ్యదా నే పతాకమునుగూడ లేదు. దానికొకనుండి ఈ జలాంతర్గామి వచ్చినది. 2 గురులగుల 1 గూడ స్త్రీమయ్య 3 విక వికారలగు వారు చెప్పి నాకమిద ఫిరంగులను కార్చి ముంచి.

జలాంతర్గాములు

జన్మస్థానము తలంపబడి స్థలమును నాశనముచేయుట.
లండన్ జూన్ 15 ఏకాదశి. ఆసియామైండ్లో తెలిసి మీరేవున జర్మనుల జలాంతర్గాములు గలవని తెలిసి 2 పరాసు యుద్ధనాకలు రేవుమిద బాంబులు వేసినవి. అచటనున్న వర్తక నాకలనన్నిటిని ముంచినవి. కస్తూర్బకచేరిని తెల్లగాపుకచేరిని కిరసనాయలు తొట్టెలను ధ్వంసముచేసినవి. కావలివైస్యము పారిపోయినది.

వేలము.

మదరాసు జాబ్బిటప్రకృ గిడ్డంగివిధి నెం 88 గు ఆవరణమున దలిపి వెంటేకం శెట్టి అండు క్లాప్పెని వారి తాలూకు, కర్నాటిక్ బకింగుహం మిల్లు, సీరు గూమ్మ పగలు రాలను సోరు కంపెనివారి కోరిక ప్రకారము అండుక సంబాధించిన వారి లెక్క క్రింద కింగ్ అడ్ రంపెనీ వారు ఉపాయ మగులాట్టగా నేర్పరచి పై చెప్పబడిన ఆవరణముననే 1915 సంవత్సరము జూన్ 15 తేది బుధవారము వ ధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు నురుసటి దినము 1-గంట వరకు వేలము చేయుదురు.

మంచితరుణము

త్వరపడుడు! త్వరపడుడు! 1
6వ సంవత్సరాది సాగిక తయారైనది. 10000 పుస్తకములు బయిండునకు నిధముగా నున్న ప్రచురమునకు ప్రకటనముల బువగోరినవారింకను యాలస్యముచేయరాదు మెటనే వ్రాయును.
ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు.

మహానందము

ఇది

యధాపాదుల మంత్రవర్ణము.

లండను జూన్ 14:— శ్రీమద్భక్తము బాగుగనుల గంభీరమున కార్యదర్శిగానున్న రెవెరెండు గారు యధాపాదుల మంత్రవర్ణమున నొక యధోగ్యమున కంగీకరించిరి.

గొప్పవిలువగలసాత్తు తగులబడుట

లండను జూన్ 14:— డువ్రాబిన కోటలో చాల పటములు బహు ప్రాచీనము. చాలరస్తు సామగ్రియును తగుల బడినవి. నిప్పుచల్లార్చి వారికి సహాయముచేసినవారిలో నొక వైనికోగొగ్గికిని ఇద్దరు నావికులకును గాయములు కలిగినవి.

బ్రెటరు యధా వైద్యశాలలో భారతీయులు.

బొంబాయి జూన్ 10:— హిందూ జీవమున డాక్టరు గా పనిచేసే వైద్యుడు పుష్పకొనిన కన్నులు పి. జె. ఫ్రీమన్ ఐ. ఎమ్. ఎస్. గారు లండనులోని డాక్టరులలో ప్రముఖులు గానున్నారు. ఆయన బ్రెటరులో నానాచన చెప్పు డాక్టరు గానున్నారు. ఆయన బ్రెటరులో నున్న యధా వైద్య శాలలను సూక్ష్మ ఇటుల వ్రాసిరి. ఇవట 5 వైద్యశాల లున్నవి. 4000 మంది రోగులకు మంచములు గలవు. ఈ వైద్యశాలలలో గాయములు తగిలిన భారతీయయోధులకు జనసభకుమన్నంత బాగుగా మరియెచటనుగూడ రోగులకు చికిత్సయును ఉపచారమును జరుగదని నేనభిప్రాయముగ నుచు నుండును. ఇవట చికిత్సచేయువారు వైద్యశాస్త్రమున ఆసక్తి ముగిసినవారలగుటచే గాక హిందూజీవ ప్రావీణ్యముగలవారు చికిత్సకులకు పురవాక్యముతో నాదరించుచున్నారు. నానాదేశాధ్యక్షులగు వీరికి సత్కార్యము నిటుల సామర్థ్యముతో నెరవేర్చుట నాకు చాల నుత్సాహకరముగనున్నది. ఇవట చికిత్సచేయువారిలో కొందరికి బహుప్రమాదకరము లగు గాయములు కూడ కలిగియున్నవి. అయిననుగూడ వానై నిజులకు కొంచెము కాలము నేటిట్లుగలవలె యాధోగ్యము కలుగనే వారు మరల యధాగమము నుండి శత్రువుల రూపుమాపుట కాతురమును మానుచున్నారు.

ప్రాస్తు.

ఆంగ్ల వైమానికులు విమానశాలలపై గంభీర వేయట.

లండను జూన్ 13:— పోలీసులకు ఇటుల తంతి వార్తవచ్చినది. జూన్ 7 వ తేదీని ఇర్రాలోని విమాన శాలలను ఆంగ్ల వైమానికులు తామటను స్వయంగా చూచిన వ రొకరిటుల వ్రాసిరి. జర్మను ఫిరంగుల అపద్రవముగ వ్రేల్చు బడుటచే బ్రెటరు డ్రాగి నుండియు గల్గిచి ఆయధా నానుచుచి ఆంగ్లవిమానము అప్పువీధి సంచరించుచుండెను. జర్మనుల ఫిరంగుల డ్రావిమానములకుతగులక తప్పిపోయినంతవే ప్రజలు సంకోచపూర్వకముగ కరతాశ్చర్యములను చేసిరి. ఆ విమాన శాలలో నొక జర్మిక కలదు. దానినచటనుండి తొలగించుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించునంత నొక వైమానికుడు క్రిందకు దిగి 3 బాంబులను కదలెను. అది యధాపదముగా వ్రేలి వి. తరువాత మరల నొక వైద్యుని కలిగినది. మంట వైద్యునికెది. జర్మను పరిగిపోయినది. బ్రెటరు లు ప్రజలు పట్ట జాల ని సంతోషమున నాతి కుగితములను పాడిరి. జర్మనుల కొండలుడికి ప్రజలమీదికి గజ్రపుకొతులను కరిపిరి. 5 వైద్య విమానములగూడ ధ్వంసము చేయబడెను 19 గురుజర్మిక వైని కులు మాతులెరి.

జర్మనులు వైద్యుల జీవిత హాస్యముగ చేయుట

లండను జూన్ 12:— బ్రెటరు వైద్యుల సరిహద్దునుండి యొకవిశేషి డెయిలీ తెలిగింపు పత్రిక కిటుల వ్రాసెను. ఆంగ్లమున త్రవముననున్న సిద్ధికులను బట్టిత్యగజర్మనులు తమ సమస్యపరిచిందిరి. తగ్గించి స్థూనముల కలిగియున్నవి. వారు మరల ఘంటుకు వైద్యులభాగమునండి కోర్కొనియెవర టను వైద్యుల జీవిత హాస్యము. డాక్టులు లిలికో నీపక్షిచేరి లనుగు శ్రీభుజరేఖాకృతిక విప్పడును.

సరాసుచారి ప్రచుటనము.

లండను జూన్ 14:— పోలీసు. బ్రెటరును వారికి గొప్ప విజయము కలిగినది. నేను ప్రకటింప బడినది. డిక్టుమూడలైలు వంతెన సమీపమున నొక పటము రిజరుగిని వాటి ఆక్రమించి: స్థలములలో వైద్యులను చేర్చిరి. డిక్టు మూడు సమీపముననున్న యొక సౌధమునగూడ వారు స్థలము చేసిరి సాచెజు కుత్తరమున పదాతులపోగు. తీరముగా జరిగినది మేము చాల కండకములను పట్టుకొంటిమిగాని శత్రువుల తీరముగ ఫిరంగులను కాచ్చుటవలన కొన్నిటిని వదలవలసి వచ్చినది.

రుమాన్

గెల్లిసియాలో రమాన్ వారి విజయము.

జర్మనులు సుధిసభలు జనపుట.

లండను జూన్ 14:— వెయిట్టికెనే జర్మనులు మరల తుఖతులమునకు యధాగమము మార్పుచున్నారని రమాన్ వారు వెల్లొగ్రుతుల ప్రకటించిన ప్రకటనము వలన తెలియుచున్నది. మారతే కుత్తరమున తీరముగ యధాగమ జరుగుచుండుటచే గాక మారియంపాలుకు తూర్పునను ప్రాప్తిజు కుత్తరమునను మాల్యా లోనా మార్గమునంటి తూర్పునను విశ్వలూనడికి పశ్చిమముననున్న కుజరను ప్రాంతమునను గూడ జర్మనులపోరు సలుపుచున్నారు. జురా నోలో శత్రువు లోడిపోయినందున వారు హెలిసజులో యధాగమము చేసిరి. కాని నీపుకనడికి దిగుభాగమున ననేక సాయలు. తలపడిపోయిన పిమ్మట వారి నేనలో కొన్ని భాగములనుండి జురానోనోకు తూర్పు జలస్థు జలపట్టుకవద్ద దాటగలిగినది. అంతలో రమాన్ వారి ఆధిక్యకరములు దాటిన నేనలను తలపడివారిలో 500 మందికి త్రిపాలుచేసి 200 మంది ఖయిలీలనుగా పట్టుకొనిరి. ఇటీవలి యధాగమము రమాన్ వారు పట్టుకొనిన ఖయిలీలలో ప్రవృత్త గార్లు పటాలములలోని గాయములు తగ్గని ఫసలీలను నేకరందల మందిగలరు. ఈ ఫసలీలను బ్రెటరులో చాల ప్రసిద్ధి కెక్కిన సయినికులు జురానోనో వద్ద నీపుకనడికి ఎడమతీరున నున్న యధాగమ రమాన్ వారి ఫిరంగుల కాటంకమున కలిగించుచున్నది. కాన అచట నదిని దాటుట కష్టములగు నందునని జర్మనులు మొదట నిశ్చయించిరి గాని చివర కావడపులే వారికి గొప్పముప్పులెచ్చినవి. అచట వారిసేనాధ్యక్షుడు వేరువేరు భాగములక్రింద చీల్చబడినది. రమాన్ వారి భాగములకు సులభముగ వ్రాగిమించిరి గెల్లిసియాలో జర్మనులు బహుదాక్షిణముగ మడిసిరి. డిక్టు నెలలో నవంబర్ నొక జర్మను వైద్యుడు తయ్య నాశమైనది. 150 వేలమంది మాతులెరి. నీసాధనమున మరల క్రొత్తసైనికుల తీర్చునబడిరి. కాన సుధిని గురించి యాలోచించునపుడు జర్మనిలో అనేకపట్టణములలో జరుప బడినవి వెల్లొగ్రుతుల తెలిసినది.

యధాపాదుల చాల ప్రమాదకర మగుట.

లండను జూన్ 14:— వెల్లొగ్రుతుల అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. యధాపాదుడు మిక్కిలి విషమమైనది. యధా రంధ్రముననున్న వైద్యమునకు రెట్టింపువైద్యము నిపుడు జర్మనులు యధాగమమునకు పంపియున్నారు. ఇంతకన్న నధికముగ వారు పదాతినేనలను పంపగలుగుట సంకేహస్వదము. మిత్రమండలివారి యొత్తిడి తీర్పునకుటలన మొదట వారనుకొనినట్లు చేయ నీయకపోయింది. వారు రెండురంగులనుండునవైద్యులనుధికముగ నుపయోగింపిరి. మిత్రమండలివారి యొకమత్తము దృఢతలముగానుండుట గను శక్తి నానాటికి హెచ్చుచుండుట యందు భావింపగలమునము.

రమాన్ వారు.

కక్షి గూ వెలిసియలో చేసి: యధాగమ.

లండను జూన్ 10:— వెల్లొగ్రుతు. అధికారు లిటుల ప్రకటించిరి. మార్చి నెల 8 వ తేదీ మొదలు జరిగిన పోరు. వెల్లొగ్రుతులగూడ తురుపులు మార్గోపాధి థూర్తిగా నోడిపోయి. హెలియడో గార్డుమియాగో కిరెటల నేర్పురుమగని మా వైకి గవియించిన ప్రధాన వైద్యులు సపస్తాకులును గూడ నోడినబడి తరుమిధి: వికావితై పారిపోయిరి. రమాన్ వారు వెల్లొజు నుండియు డిల్చు నుండియు

టర్గివారి పోరాల్లి ఉరూమి గూడవైద్యులు. చానుమెలవి నన్నులు. వరకును X ల టర్గి గా జ్యము నంతగూడు మామూల కొంత భాగమును కూడ పట్టుకొని. వెల్లొగ్రుతుల వైద్యులను టర్గివారు తలపడి మోడిపోయిరి. ఆ యధాగమన రమాన్ వారు టర్గివారిలోడించి ఆరదాస్తును ఇమకు పట్టుకొనిరి. చాల యధాపాదులను లి: కూడ పట్టుకొనిరి. వారులోగూడ రమాన్ వారు 200 కోట ఫిరంగులను దొరతమువారి భవాగారమును మండుగుండును ఆహారపదార్థములను పట్టుకొనిరి.

ఇట్లు.

శత్రువులు ఇటలీ వారి నెదిరించుట.

లండను జూన్ 14:— రోము:— టోనీలో మొదలు కార్మికులకును ఇటలీ వారి ముందుకు రావడచే ముటకు శత్రువులు రాతులయందు ఇటలీ గారి వలససారిగాని ప్రతి సాయము శత్రువులలోడిపోయిరి ఇటలీ అధికారులు ప్రకటించిరి. నోలజాప్రాంతమున ఇటలీవారు విజయము ముందుకు పోవుచున్నార. రాత్రి యధాగమమున ఇటలీ వారు వెల్లొగ్రుతుల నొకను ముందు శత్రువులను కండకములనుండి వెడలగొట్టి కట్టుకట్టుకును తిరిమి ఆకనును వ్రాగిమించిరి. ఈవిజయమునకు అన్నియును నేకతే కాగణభూతములు. ఇటలీవారివెద్ద ఫిరంగులు మల్పుగల్గిపోవై నుండ్లకు చేరుచున్నది బహుస్వల్పకాలముననే వారు ఘోరకార్యమును చేయగలిగిరి. కోంతలబడినది ముదుకొట్టు చేల్చినది. ఇసాంజో ప్రాంతమున ఇటలీవారు పట్టుకొనినస్థలములలో వారు వైద్యులను చేర్చుచున్నారు. ఇటలీవారివెద్ద ఫిరంగులు మాను ఫాల్గుకో కానుగిరి మరెకను కూలగట్టింది. వారు మానుఫాల్గునో మొదలు సాగడోద్గ్రామము గోజమావరకును లోనామార్గమును నిశాధించిరి.

అమెరికా

అమెరికావారి లేఖయొక్క శాంతభావమునకు జర్మను పత్రికలు సంతోషించుట.

లండను జూన్ 13:— అమెరికావారి లేఖ చాలా శాంతభావమును నూదించుచున్నందున జర్మనుపత్రికల యాం దోశము చల్లారింది. ఆంగ్లేయులు మున్నగునందరు నవలంబించు సమద్రి యధావిధానమును చర్చించుట కనకాళ మా లేఖ యొసంగుచున్నది గాన నీవచ్చక్రింద మరి కొంతకాలము గడపుట కనకాళముకలదని జర్మనుపత్రికలు వ్రాయుచున్నవి.

అమెరికాపత్రికల హెచ్చరిక.

ఈ లేఖ వ్రాయబడినదిగా యని మీరు ఉపేక్షగా నంపకుడు. జర్మనుసమస్య ముగియలేదు. ఇప్పుడే ఆంధ్రమును చున్నది న్యాయాగ్ను హెచ్చరిక అమెరికావారి హెచ్చరించుచున్నది.

బ్రెజిలు గారి కడసరి ప్రకటనము

బ్రెజిలు గారు మరియొక పత్రికను ప్రకటించిరి. నేను రాతీనామా ఇచ్చిన పిమ్మట ముఖ్యమైన విషయములు కొన్ని యారేఖలో సంగ్రహించినది. అయిన అట్టి సరణ నారాతీ నామాను రద్దుగుండుట చాలినట్లుగా మాత్రములేదు.

దేశము వెలిసియలో గారికి తోడుగుట.

యధాగమసరవైసో దేశములందరును వెలిసియ విల్చున గారికి వాసట యుండదని నాను గట్టి: మృత్యుము కలదు.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియాలో యధాపాదులను చేయుట.

లండను జూన్ 14:— ఆస్ట్రేలియాలోగూడ యధాపాదులను విడివిగా చేయవలయును నూదన నాదేశమునా మల్లహు యో: నునులించిరి. అందులకుగల యనకాళములను కనుగొనుటకు ఇరుపపల యజమాని దేశరక్షక మంత్రి నియమించెను అది నీపక్షి నుండి విశేష: ప్రయత్న ప్రకటనలె తెన.

పోర్చుగలు.

పోర్చుగలులో నియోజనము.

లండను జూన్ 14:— లిస్బను-నియోజనము నిగొంసో శనముగ నెరవేర్చబడుచున్నది. ఇంతవరకు ప్రజాపరిశాన వాదుల సంఖ్యయే హెచ్చుగానున్నది.

పోర్చుగలు ఎప్పుడెప్పుడు

లండను జూన్ 14:— ప్రతి చోటను వెజులను గారి కధికముగా నోట్లవచ్చు ననుట నిశ్చయమే యన వచ్చును. 'వోట్ల' పరి మితము గా నున్నది.

పైగానుండి కొన్ని కారితమలను హరించిన జర్మనీజేశు
కొకనిపట్టుకొనిని ఇటీవల ప్రకటించబడిన రూ. రు. ౩౦ తివార

TELEGRAMS.

The Breaches on Assam-Bengal Railway.

CHITTAGONG, June 14.
Heavy floods continue in South Sylhet. A diversion has been laid around the breach at mile 188 near Channagich on the A. B. Railway and the trains are now passing without transshipment. Night running between Silchar and Kulaura is still suspended. This affects the 7 up and 10 down trains.

Another Political Suspect Interned.

CALCUTTA, June 14.
Another political suspect of Dacca Hem Chunder Ghose has been interned under the Defence of India Act at his home at Gava in Barisal.

A Furious Cyclone.

Heavy Floods and Destruction of Lives and Crops.

CALCUTTA, June 15.
A furious cyclone has blown over some parts of Myensing and numerous houses in Sarishabari and other villages have been blown down and several lives are reported to have been lost. The cyclone was followed by heavy downpour resulting in the sudden rise of rivers and destruction of crops.

BURMA.

A Case of Extortion.

Accused Sentenced.

RANGOON, June 14.
The Sessions Court Meiktila has concluded the trial of King Emperor vs (1) S. S. Vertannes, Circle Inspector, Kyaukse, (2) Maung Me, Sub-Inspector, who were charged with extortion of Rs. 1500 and fabrication of evidence in connection with the investigation into the murder of Maung Win who was assaulted on May 27th 1914 in Dayagoung village and died in Myitha hospital two days later under circumstances already reported. In the case of the 1st accused the Sessions Judge found his case one of great suspicion and is a case for departmental action. A judicial proof was wanting and he was acquitted. The Court found Uauing Me guilty of first charge that on June 10th 1914 he committed extortion by putting Maung Paw of Dayagoung in fear of accusation against his son Maung Ba of having committed murder of Maung Win and thereby dishonestly, induced Maung Paw to deliver to Maung Pan Nyun a sum of Rs. 1500. He was sentenced to seven years transportation. On each of the three charges under section 218 I. P. C. the accused was sentenced to 6 years rigorous imprisonment in all to run concurrently with the first sentence. It will be remembered that W. J. Doveton, D. S. P. Kyaukse was tried at the Chief Court Sessions in March along with the above two accused on charges of extortion and taking of Rs 1000 gratification as motive for forbearing to direct the arrest of Maung Ba on charge of murder. Doveton was acquitted and the other two were directed to tried by the Sessions Court Meiktila and the present trial is the result.

Mica Deposits in Burma.

RANGOON, June 15.
The Burma Chamber of Commerce have received a communication from the Deputy Conservator of Forests, Maymyo, enquiring whether any market exists in Rangoon for mica and for detail in regard to prices obtainable. In replying the Chamber suggested if samples were sent steps would be taken to ascertain the prospects for mica deposits discovered in Upper Burma.

BOMBAY.

The Next Congress.

BOMBAY, June 14.
Arrangements are being pushed forward here to form an influential Reception Committee for the meeting of the Indian National Congress in Bombay next December. This will be the third sitting of the Congress here since its formation in 1885, Mr. Bradlaugh presiding here in 1889 and Sir H. Cotton in 1904. The forthcoming sessions will be held under the Allahabad constitution and invitations have been sent to many Mahomedan gentlemen.

Indians in Brighton War Hospitals.

A Retired I. M. S. Officer's Testimony.

BOMBAY, June 14.
Colonel P. J. Freyer, I. M. S., (retired) now a prominent Surgeon in London, writes some interesting remarks about the Brighton War Hospitals, where he is the consulting Surgeon. He says:—The Hospitals number five, with over 4,000 beds. You will be pleased to hear that I am satisfied that there are no patients in the world more carefully looked after than the wounded Indian troops in the Brighton Hospitals. Not only have they the most experienced professional skill, but they are looked after with paternal care by the officers of the Indian Medical Service. Indeed, it is a great pride to me to feel that my old brother officers are doing so unostentatiously such splendid work. We have, of course, hundreds of cases of the most fearful wounds imaginable, but, in spite of all this, I am pleased to be able to state that a splendid spirit actuates the men, and that, as a rule, no sooner are they convalescent from their wounds than they are desirous of once more going to the front and grappling with the enemy.

Illegal Possession of Cocaine.

A Fireman of Mail Steamer Convicted.

BOMBAY, June 14.
A fireman on board the P. and O. mail steamer "Kaiser-i-Hind" was charged to-day before the Third Presidency Magistrate with being in possession of cocaine. The evidence showed that on Saturday last a Policeman searched accused on suspicion and found a bundle concealed about his person which was found to contain 8,100 grains

TELEGRAMS.

of cocaine valued at about Rs. 3,037. The accused was convicted and sentenced to one year's rigorous imprisonment.

The Railway Collision at Alandi.

Station Staff Sentenced.

POONA, June 14.
Mr. Cross, City Magistrate, to-day sentenced Ganesh Narsing Vaidya, Assistant Station Master at Alandi, on the Madras and S. M. Railway, to four months' simple imprisonment, and Ganu Tukaram, pointsman, to two months' simple imprisonment, the first named for failing to see the points properly set, and the second accused for being asleep on duty. The prosecutions arose out of the collision which took place in Alandi station yard at 4 o'clock on the morning of the 6th April last between two mixed trains. No passengers were injured but the engines and a number of waggons were damaged. Driver George Walsh, who was in charge of one of the mixed trains, was also being prosecuted, but he committed suicide a fortnight ago.

Suit Against Sir Valentine Chirol.

By Mr. Bal Gangadhar Tilak.

CALCUTTA, June 14.
Sir Edward Carson, K. C., and Mr. H. E. Duke, K. C., have been especially retained by Messrs. Downer and Johnson, Solicitors of London, on behalf of Mr. Bal Gangadhar Tilak, on a defamation suit which will be filed shortly against Sir Valentine Chirol in connection with certain statements contained in the book "Unrest in India" published by the latter in 1910. The Solicitors have been instructed by Mr. Tilak to ask for a full apology, failing which the suit will be filed, heavy damages being claimed. The draft of notice, it is understood, was received by Mr. Tilak last week in Bombay, and, after approval by cable the notice will be served on Sir Valentine. With regard to the limitation period of one year, it will be claimed by Mr. Tilak that the period should date from his release in July 1914, since he was interned in Burma at the time the book was published.

The Proposed Aligarh University.

BOMBAY, June 14.
It is still hoped that a satisfactory understanding will be arrived at by all Mahomedan parties in India in regard to the Aligarh University constitution by the time the next All-India Mahomedan Educational Conference meets in Poona next December, the present position being that a section of the Punjab and United Provinces Mahomedans refuse to look with favour upon the scheme at present under discussion, but meanwhile, in view of the founding of a University, the Bombay subscribers to the fund have demanded the return of the interest on the amount of their donations in order that it may be spent upon meeting and facilitating modern educational requirements of the Mahomedan community of Bombay. If an early and satisfactory decision is not arrived at, some of the Mahomedan subscribers of Bombay intend to ask for a refund of their subscriptions.

Arrival of the Invalided Soldiers from Mombassa.

BOMBAY, June 14.
The B. I. S. N. Company's S. S. "Pentakota" arrived here yesterday from Mombassa with 110 European and Indian invalided soldiers on board.

A District Congress Committee for the Girgaum Division of the Bombay City.

BOMBAY, June 15.
The preliminary meeting of the proposed Girgaum District Congress Committee was held yesterday at the servants of India Society office. Sir Bhalchandra Krishna presided. The attendance was about hundred and included the Hon. Mr. N. M. Samarth who made a statement about the object of forming this committee and explained how such an organisation would help the Congress propaganda and be the means to spread the right sort of political education. Mr. N. M. Joshi of the Servants of India Society said that the Committee would afford the younger generation a training ground in political work. He suggested that the Committee should devote more attention to political education of the right sort than to agitation. Sir Bhalchandra Krishna was elected President and Sir Narayan Chandavarkar, The Hon. Mr. Parekh, Dr. Dadachanj and Mr. Amiruddin Tayabji Vice-President of the Managing Council of the Committee.

A resolution to authorise the Secretaries to send an application for affiliation to the Bombay Provincial Congress Committee was passed. Sir Bhalchandra in his presidential remarks appealed to the members to continue this work and warned young men against being led astray by fallacious arguments and catch shibboleths that were profusely scattered by some people to discredit the congress movement in the eyes of the ignorant masses.

Bombay High Court Re-opens.

BOMBAY, June 15.
The Bombay High Court re-opened yesterday after the summer vacation. The Hon'ble Mr. Bahadurji acts as Advocate-General.

PUNJAB.

The Work of Multan Special Tribunal Closed.

MULTAN, June 14.
In the Rodu Sultan case the Special Tribunal sentenced four out of five accused to seven years rigorous imprisonment including three months solitary and in Leshari case ten accused received the same sentence. This closes the work of the Special Tribunal at Multan.

TELEGRAMS.

Loss of Valuable papers of the Maharaja of Kapurthala.

Arrest of the German Thief.

LAHORE, June 14.
With reference to the recent Reuter's telegram which reported the arrest of a German at Salt Lake City (U. S. A.) for alleged theft, the 'Civil and Military Gazette' received the following statement from the Chief Secretary's Office, Kapurthala. A box containing valuable papers belonging to His Highness the Maharaja of Kapurthala who is at present travelling in America was recently stolen from His Highness' room in a hotel in Salt Lake City by a German spy. The box has been found and the thief arrested.

Serious Dacoity at Amritsar.

Military Guard Attacked and Sentry Murdered.

LAHORE, June 14.
A serious dacoity is reported from Amritsar district. About 4 A. M. On Saturday morning a band of about 40 men, armed with "Chavies," attacked the military Guard at the Janal Railway bridge on the Amritsar-Jandiala line. The attack is believed to have been made at a moment when a goods train was passing the bridge the noise of which would have effectually drowned any sounds made by the dacoits. The sentry was murdered and two others of the Guard were wounded and a Havildar of the Guard is missing. The dacoits made off with 6 rifles, 7 bayonets and 230 rounds of ammunitions. One rifle, the bolt of which was missing, was left by the dacoits.

"Comforts For Troops Fund."

Lady O'Dwyer's Application Rejected.

LAHORE, June 14.
At a meeting of the Punjab Imperial Indian Relief Fund held under the Presidency of Justice Sir Donald Johnstone an application from Lady O'Dwyer for a grant from the fund of Rs. 1000 per mensem towards Punjab "comforts for troops fund" was considered. After some discussion the Committee expressed to Lady O'Dwyer their appreciation of the excellent work she was doing for troops and their regret that they were unable to meet her wishes as the money at their disposal could be properly used only for the relief of distress in Punjab arising from war. The advance of Rs. 1000 already made to Lady O'Dwyer's Fund was confirmed.

SOUTH INDIA.

Sports of St. Joseph's College.

COONOR, June 14.
According to present arrangement it is stated that the annual sports of the St. Joseph's College will be held on the 26th instant under the distinguished patronage of Their Excellencies Lord and Lady Pentland.

Heavy Rain.

The effect of the outbreak of the monsoon on the west Coast is visible here for it is raining heavily.

LATEST TELEGRAMS.

[REUTER.]

Lord Hardinge's Term.

LONDON, June 14.
In the House of Commons this afternoon Mr. Asquith made a statement with reference to the extension of Lord Hardinge's term of office details of which have been issued in India.

Two Steamer Collide.

LONDON, June 15.
PORT SAID.—The British Steamer "Radnorshire" London for Yokohama collided with the British steamer "Dawlish" Karachi for Gibraltar off Neuport Rock. The "Radnorshire" was holed in forepeak and returned to anchorage. The "Dawlish" was beached with fire in her fore-castle. Three men were injured.

The Cotton Situation.

Board of Trade Intervention Accepted.

LONDON, June 15.
The meeting to-day of Cotton waste employers, spinners and manufacturers' association decided to accept the offer of the Board of Trade to intervene in the cotton dispute. It is believed that other sections of trade will adopt a similar attitude.

The Indian Cavalry.

VISITED BY THEIR BELGIAN MAJESTIES.

The King's Warm Appreciation.

LONDON, June 15.
The King and Queen of the Belgians and the Heir Apparent visited the Indian cavalry camp to-day and witnessed a Gymkhana organised in their honour. General Rimington and his staff welcomed the visitors who were escorted by the British Cavalry. The King and Queen drove round the parade ground through lines of Indian troopers drawn up in a single rank with Officers in front. They then entered the enclosure from which they could see the whole brilliant array of Indian cavalry gathered in dense lines. After Gymkhana their Majesties had tea at Rimington Headquarters. The King thanked the General warmly for the splendid entertainment and praised the bearing of the troops.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.

GREAT BRITAIN.

Appointment to Munitions Ministry.

LONDON, June 14.

Mr. Llewellyn, Manager of the Cambrian combine of collieries, has accepted an appointment in the Ministry of Munitions.

Valuable Property Destroyed.

LONDON, June 14.

Many pictures and much antique furniture in Dunrobin Castle were destroyed. An army officer and two blue jackets helping the firemen were badly hurt.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, June 14.

PARIS.—A welcome Belgian success is reported in today's communique. A battalion crossed the Yser near the Dixmude railway bridge and organised the ground won. They also destroyed a chateau in the vicinity of Dixmude. Fierce infantry actions took place northward of Souchez. We took a number of trenches some of which had to be relinquished owing to violent bombardment.

RUSSIA.

Russian Success in Galicia.
Peace Meetings in Germany.

LONDON, June 14.

That the Germans are reverting to their old tactics of lightning changes of front is evident from a Petrograd communique, which mentions, besides the continuance of desperate fighting north of Shavie, strong German attacks east of Mariampol, north of Prasysz, east of Mlava railway and in the Czura region left of the Vistula. The enemy has suspended his attacks on Halisz as a result of his defeat at Juravno, but after a series of attacks down the Dniester detachments crossed the river at the town of Zaleszczki considerably east of Juravno, Russian cavalry charged these detachments, sabring five hundred and capturing two hundred.

The prisoners taken by the Russians in the recent fighting included several hundred unwounded fusiliers of the Prussian Guards, the most popular regiment in Berlin, where they are nicknamed "cockshaterd."

The enemy originally selected Juravno as the crossing point, as the forests on the left bank of the Dniester hampered Russian artillery, but the forests proved the ruin of the Germans, whose centre was split into isolated detachments, which were easily taken in detail.

Information has reached Petrograd that peace meetings have been held in many German towns in consequence of the appalling German losses in Galicia, where it is stated that one army of a hundred and fifty thousand men was annihilated and recruited in a single month.

STRUGGLE REACHES ITS EXTREME INTENSITY.

Result of Allies' United Attacks:

LONDON, June 14.

PETROGRAD.—An official statement says the struggle has now reached an extreme intensity. The Germans have nearly doubled their troops in the field since the beginning of the war, and the possibility of further increase in their infantry is doubtful. The attacks of the Allies have compelled the Germans to keep on both fronts larger forces than they had originally intended. The unshakable unity and growing power of the Allies augur well for future success.

Russian Operations on Caucasian and Persian Fronts.

Turks Everywhere Driven Back.

LONDON, June 14.

PETROGRAD.—An official communique sums up the operations on the Caucasian and Persian fronts since the 8th March. It says:—The Turkish offensive through Persian territory has been completely defeated, the army of regulars and irregulars commanded by Halil Bey with headquarters at Urmiah being routed and dispersed. The Russians advancing from Tabriz and Dilman occupied Urmiah and Ushnu and Turkish territory as far as Van and Malazghert, including a portion of Moush. The Turkish offensive along the river Tchoukrouk was checked and broken after desperate fighting, the Russians occupying Andosh and Ide and capturing quantities of war material.

Great Captures at Van.

The Russians also made great capture at Van, including twenty-five fortress guns and quantities of powder and provisions as well as the Government treasury.

BELGIUM.

British Attack on Airship Sheds.

An Eyewitness's Story.

LONDON, June 13.

A telegram from Paris says that according to an eyewitness of the aeroplane attack on an airship shed at Evre (see June 7.) a tremendous German cannonade brought the townspeople out, who eagerly watched the contest. British aeroplanes manoeuvred around, and the people shouted with joy when the German shells missed.

TELEGRAMS.

The Germans were attempting to remove the airship, which was a Zeppelin, not a Parseval, when suddenly one airman dived and threw three bombs, which exploded violently. Then there was a further explosion and a flare, and the Zeppelin blew up. The people of Brussels were in a state of indescribable joy and sang the Marseillaise and La Brabançonne. The Germans lost their heads and sent the cavalry to charge the crowds.

Five Taubes Destroyed.

Five Taubes were also burned in a hanger and nineteen German soldiers killed.

ITALY.

An Italian Bulletin.

LONDON, June 14.

ROME.—A communique says:—The enemy are attempting to arrest the Italian offensive from Tonale to Carnia, mostly by night attacks, which have been everywhere repulsed.

Our Offensive in the Nolaja zone continues rapidly and successfully. We also occupied during the night time the Valentino pass, dislodging the enemy from successive trenches and pursuing them from rock to rock. Our Alpini secured this victorious result.

Italian heavy artillery is now bombarding the fortress of Malborghetto, and remarkable results have been achieved in a brief time. The fort has been set on fire and ammunition stores have been exploded.

We are consolidating our positions across the Isouzo. Our heavy artillery destroyed the dyke on Monfalcone canal and succeeded in interrupting the railway from Monfalcone to Gerizia near Sagrado.

GREECE.

Elections in Greece.

LONDON, June 14.

ATHENS.—It is practically certain that M. Venizelos will secure large majorities almost everywhere. The polls are very heavy. Crowds are good humoured and processions of supporters of M. Venizelos are so numerous that the cavalry attempted to disperse them. The attempt was unsuccessful as crowds reformed and continued the demonstrations.

PORTUGAL.

The Elections in Portugal.

LONDON, June 14.

LISBON.—The election is proceeding quietly. The results hitherto assure a democratic majority.

GERMANY.

THE GERMAN LINE.

A Considerable Shortening.

LONDON, June 12.

The "Daily Telegraph's" correspondent on the Belgio-Dutch frontier says that the trend of events northward of Arras indicate at least at an early date a considerable shortening of the German line. The new line will run from Ghent south-west to Courtrai which, with Tournai and Lille, will form a strong defensive triangle. ("C. and M. Gazette's" cable.)

AUSTRALIA.

Manufacture in Australia.

LONDON, June 12.

The "Times" correspondent of Sydney says that the proposal to manufacture munitions on a large scale in Australia has been enthusiastically received. The Defence Minister has commissioned an Ironmaster to investigate the possibilities.

South African Artisans' Offers.

Reuter's Pretoria correspondent says that the Munitions Committee in London rejected the offers of South African artisans to aid in the manufacture of munitions in Britain owing to difficulties in transporting and testing workmen. ("C. and M. Gazette's" cable.)

UNITED STATES.

German Pleasure at the Mildness of the American Note.

LONDON, June 14.

The German papers are relieved at the mildness of the American note. They anticipate a further period of argument, as they declare that the note permits discussion of methods of sea warfare, including the British.

American Press Warning.

The "New York Herald" warns Americans not to be lulled into a false security by the note, and says the German crisis is not past but only beginning.

Mr. Bryan's last Statement.

Mr. Bryan has issued another statement, in which he says that the Note was materially altered after he resigned, though the change was not sufficient to justify the withdrawal of his resignation.

Support for President Wilson.

He has no doubt that the country would support President Wilson in the event of war.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

The Extension of Lord Hardinge's Term.
UP TO END OF MARCH 1916 SANCTIONED.
The Premier's Statement in the Commons.

SIMLA, June 14.

The Secretary of State has asked me to give publicity to the following announcement made yesterday afternoon by the Prime Minister in the House of Commons:—Under normal circumstances Lord Hardinge of Penhurst's term of office as Viceroy and Governor-General of India would have terminated in November next but His Majesty's Government recognising the great services which Lord Hardinge has rendered India and desiring to retain the advantage of his experience during the coming winter have requested him to remain until the end of March next. Lord Hardinge has readily consented to comply with our wishes and the King has been pleased to approve the arrangement. I am glad of the opportunity to express my sense of the public spirit which in spite of the great strain of his labours and in face of heavy private sorrows has led Lord Hardinge to place his services unreservedly at our disposal.

The Viceroy's Statement.

'While fulfilling the wishes of the Secretary of State in making public this announcement I desire to say that in the critical times through which the Empire is passing I feel that it is my bounden duty to fall in with the wishes of His Majesty's Government whatever they may be. It is with no light heart that I have agreed to this prolongation of the onerous responsibilities that fall to a Viceroy's lot but I do not forget that many of the Ruling Chiefs of India and many bodies representative of various communities and interest have given expression to a wish that the tenure of my office should be extended and the feeling that I have the friendly confidence of so many gives me courage to continue to fulfil my duties to the best of my ability and for the welfare of India and her people.

(Sd.) HARDINGE OF PENHURST

The Supply of Dye-Staffs.

India to be Supplied After England is Provided for.

SIMLA, June 14.

A press communique issued states:—As some misapprehension appears to exist regarding the intentions of His Majesty's Government with regard to the supply of dye stuffs to Indian consumers as explained in the communiques of the 18th November last, it is announced for general information that the principles on which the supply has been regulated are as follows:—While the question of the supply of dye stuffs to consumers in the United Kingdom is regarded as of primary importance it is also considered by His Majesty's Government and the Government of India a matter of urgent necessity that efforts should be made to furnish the Indian textile industries with the fair proportion of colouring matters produced by English works and this view of the matter has been brought to the notice of British manufacturers by the Board of Trade. Licenses to export dyes from the United Kingdom to India have been granted by the Home Government almost without exception but it has been occasionally necessary in consideration of the requirements of the United Kingdom and other parts of the Empire to reduce the quantities applied for. It will of course be understood that the output of such products in the United Kingdom is at present not on an adequate scale to furnish textile works either in England or India with supplies.

The English Mail Steamer.

SIMLA, June 14.

The Peninsular and Oriental Steam Navigation Company have notified that with effect from the 4th July 1915 the English mail steamer carrying homeward mails will leave Bombay on Sunday afternoon instead of on Saturday afternoon as heretofore. The latest day of posting for the English mails will therefore be extended by one day in Simla. The day of closing such mails will be Friday instead of Thursday and the latest hour of posting will remain the same as at present.

CALCUTTA.

A Case Under the Arms Act.
Government Application to High Court.

CALCUTTA, June 14.

At the High Court to-day, before Justices Chitty and Chapman, the Advocate-General moved, on behalf of the Government of Bengal, against an order of the Second Presidency Magistrate of Calcutta discharging one Haridas Dutt, who was charged under the Arms Act on the 20th October last. Accused was sent up for trial along with nine others on charges of conspiring together to commit theft of arms and ammunition and of possessing 21,200 rounds of ammunition, property belonging to Messrs. Rodda and Company, without license. The Chief Presidency Magistrate convicted four of them, including Haridas Dutt, of conspiracy, and sentenced them each to a year's rigorous imprisonment. After that the accused was sent up on a charge under the Arms Act for possessing those bullets. The case came on for hearing before the second Magistrate who held that the case against the accused was of the gravest suspicion, but discharged the accused. The Advocate-General submitted that the Magistrate could only have discharged the accused if he had found the case to be groundless. Their Lordships issued a rule, on the Chief Presidency Magistrate to show cause why the order of discharge should not be set aside and the trial of accused should not be proceeded with.

పాలకర్షణ వార్తలు

నెల్లూరివార్తలు.

(స్వకీయ విశేషములు వర్ణించుచు)

ఎడమ.

నెల్లూరు జూన్ 12:— ఎడమ లెక్కల వారికిని ఆమధనమే. ఏక దగ్గరగా నున్నందున నుమ్మగారి వివేకము. రస్తాలోనిదుమ్మ మునిసిపాలిటీవారి, కట్ట పెట్టకుండనే ఇండ్లలో చేరుచున్నది.

కొలకొయ్యలు.

మధ్యాహ్నము పూట నీరకొరక ఫలముగా ఉదయము పూట నున్నయెడల. ఉదయపున (పన్ను) వసూలు చేయుట సహజమైనదిగా నున్నందున సమర్థులగు కొన్నియు లేదోవ ముగా తోచుచున్నది. ఇండ్లవల్ల విషయమై న్యాయము పూర్తిగా జరుగుటలేదు.

శ్రీ గామునియత్నము—బోగముమేళము

మే నెలలో జరిపిన శ్రీ గాముని మత్సరసందర్భమున నొకరోజు బోగమాట జరిగినది.

కోడ్లు.

హైకోడ్లు కొంచెం బాగుగ నున్నది. సందుగొందుల కోడ్లు పరిసంపత్తముల కొకతూరియు పొందవలె కావరా నున్నది.

పాలకర్షణ వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషములు వర్ణించుచు)

కాలమాసము.

పాలకర్షణ జూన్ 11:— 5 వ తేదీ శనివారము సాయంత్రము 7 గంటలకు శ్రీ శంకరేశ్వరాలూకా పాలకర్షణ గ్రామమున నెలయుగము గా నిమిషము. అది ఉత్తరదిశ మొదలు కక్షి తాళిమలుగా 7 నిమిషముల కాలము నవలూరి గ గండములపై రైలు అతివేగమున నడచుచు నెట్లు కట్టించునో శంకరేశ్వరముగా కట్టము కట్టకుటయేగాక, సారథులన్నియు గడగడవణక సానెన. జంగమా కర్షణయు కంపము సోని, చేయవచ్చు పనియైన వాయెను. జనలు తమగృహములల్లాడి మృత్యు క్రింద బతుకుచే, బహుశ కెడలి మోచనా క్రిత్ర యుండితేవాని భయముపడే వీరి కేయూడద వాటిల్లి ను గారు. మరికొన్ని భయములకాల మిట్టే. యుండియెడ కట్టడములు మొదలైనవి క్రిందబతుకుండెనని జనలు చెప్పు సాగిరి. నేను విచారించినవారందరు నిజమని చెప్పుచున్నారు. దేశమంతట నుడిమిడి కాబోధా.

అమితముగ గారి.

ఇంతకు 8 దినములక్రిందటి భక్తవంశం తాలూకా, ముక్తాపురం గ్రామములలోని చెట్లు అన్నియు విరిగిపడినవి. కొన్ని పాతయిండ్లు పడినవి. కొట్టుములవైకప్పు, ఎరుగొట్టుబడియె. ఆ గ్రామములలోని కులకు కట్టినవైకపులలో చాలవస్తయగలిగినది. నేడు ప్రాతాపాయ నంతగా కన్నడయ. కొట్టుములక్రింద గాదులవైకప్పు ఎరుగొట్టి భాగ్యము క్రిందబోయుట కంత గారి ఉండునో గమనించును.

వడగండ్లు.

ఇంతకు నెలదినములక్రిందట కల్యాణ దుర్గం తాలూకా వెంకటాద్రిపల్లె అను గ్రామమును, సాయంకాలము 3 గంటలు క్షతకట్టల ప్రదేశములో నేగవచ్చుకాదులంత ప్రమాణముగల వడ గండ్లుపడినవి. ఒక గంటకుమించి కాలములో, ఆ గ్రామములలోని కొన్ని, వైకపులపడిన చిన్న గంటలపులు పడియె మొదలైనవియు, చరిపోయినవి. పొలములలో నున్న వాని కేయూడద వాటిల్లెనో యని ప్రభుజనలు ప్రమాదించుటయే కాని, వారి కేబాధయులేలే. చెట్లపైన్న ఆము చిన్న చిన్న కొమ్ములు కరిగిపడినవి.

బద్వారి వార్తలు.

(స్వకీయ విశేషములు)

కాలమాసము.

బద్వారి జూన్ 12:— పుణికిశివరాత్రి ఉత్సవము, 3 వ దినము. రాత్రిపూర్వము నుమ్మగారి పట్టుకగా తొలకరి ప్రసిద్ధి మహా తృప్తిపొందుచున్నది. పడవిన వారముగా మాత్రము కేరీకము 8 ఆంగుళములు కిర నెట్లు క్షుణ్ణముగా, యా చారికి ప్రాణముగానున్న కుంటకు నుమరు నూడునాలుగు కని. కొంతకాలము నీళ్ల కలు వదలినట్లే

మునిసిపల్ కోడ్లు.

ఎప్పుడు చూచినవ తేరుబారుకోడ్లు, బ్రాహ్మణులపేర్ల కోడ్లు, కంపలబారు కోడ్లులే మామునిసిపాలిటీ వారు చక్కచేయించుచుండునగాని, వాడుచేన మొదలినీడి, కంపల బారు, ఈలాటి మూలలనుండు పీఠులను విచారించుట లేదని చెప్పుచున్నది. వర్షమువచ్చినచో, ఈపీఠులను బుడవలస నడచుటకే అసహ్యముగా నుండును. మునిసిపాలిటీవారు ఈ పొడిపక్షపాతమునకుండుక అన్నియు సమముగా నేలవలయును.

ఒక ఆశ్చర్య.

ఇదివఱకొకపర్యామము మునిసిపాలిటీవారు కోడ్లను రిపేరు చేయించుకాలమందు, ఆహ్వానముగా బండ్లు వర్షరాలు పోకుండ అడ్డముగా బాంగులను కట్టినను, రాత్రి లందు ఆసామమున నూచియ ఎట్టలాంతకును పెట్టుటలేదని పేషంట్లో ప్రకటించబడియుండెను. కత్తులముగనో యనుట్లు దీపములు పెట్టుచున్నారగాని, రాత్రియంతయు దీపము వెలుగునంత నూనె నందులో వేయుటలేదు. ఇందు మునిసిపాలిటీవారిలోప మేమియులేదని, “కంట్రాక్టు” చక్కని లాభములను తీసుచుండియు ఈవిషయమందు లోభభక్తి మగ పతియచున్నార గాక మునిసిపల్ అధికారులు నీని హెచ్చరించవలసివారుగా నుండును.

మునిసిపల్ ఛేక్ మెక్

సుమారు ఆరుసంవత్సరములుగా ఛేక్ మెక్ గాకండి: రావుబహదూర్ యమ్. గోపాలస్వామి మొదలి మారువారి కాలగ్యకధి వాటిపడి. ప్రకృతము హెడ్ క్వార్టరు డిప్టి కలెక్టరు గారగు మ. రా. రా. ఎ. రంగనాథం మొదలియారువారు యాక్ట్ అఫీషియో ఛేక్ మెక్ గా నున్నారు. మరల నిదవర కండివారి నే యెప్పు కొనకునని కడంతిమాడవలయును.

రావుబహదూర్ సన్నుతు

నిష్పత్తిదినము సాయంకాలము డిప్టి కలెక్టరు మిటింగు జరిగెను. సభజరుపుటకుందు, రావుబహదూర్ లిరుదము యొక్క సన్నుతు. మ. రా. రా. యమ్ గోపాలస్వామి మొదలి యారు వారి కొనగబడిన. ప్రస్తుతాబూలాలును పంది పెట్టబడిన.

లాల్లాకమాన.

లాల్లాకమానలోని యిండ్లకు, కొంత భక్తవంశముమీద మునిసిపాలిటీవారు స్వాధీనము చేసికొని దానిని ఈవిరింగ్ పార్కు (ఆరాయు)గా మార్చవలయునని, యిండ్లకు పడ కొట్టింది చరచముచేసి, మంది లాంఛనులు పెట్టింది, వలయా కారముగ ఇరుపకట్టితో కంచెమర్చుచున్నారు. అందొక చెట్టుగానిలేదు. వైకమానులలో నే యొకపాడువారి యున్నది. దానిని చక్కచేయించు మార్పుగపడలేదు. సాయంకాలము కూర్చుండ నొక ఆంగుళములేదు. ఇక వైకా ముగకొడ్ల వాసని. వైకాపములన్న యు శీఘ్రముగా సమయముకాల్లాకు మునిసిపల్ కాకొసిలరు చక్కగా తలు పరి నిర్వహి: పరలసి యుండును.

పట్టాభిషేక మహోత్సవము

పంచమ పాటి సావ్య భౌముని పట్టాభిషేక మహోత్సవముగాను జను అయి యుండిన మొత్తమునైకే ఖర్చులు పోగా నిల్వయున్న రూపాయలు నుమారు రెండువేలు. ఇట్టి కల మ. రా. రా. రావు బహదూర్ గోపాలస్వామి మొదలి యారువారు సర్కారు ఖజానాను కీ వీరిపుచ్చుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ మొత్తమును వీరే సర్కారు యుక్త వినియోగింపవచ్చునో, యద్దానిని ప్రకటించి, త్వరలో ప్రారంభించిన భాగ ననండును.

Wanted.

కావలెను

ఆంధ్రదేశము నందలి ప్రతిభాగ్ని గ్రామము నందును ఆంధ్రప్రత్తిక కక్షమున క్రొత్త చందా ద్వారాను జేర్చు ఏకైకము గావలసి యున్నాను.

1915 వ సం॥ డిశంబరు ఆఖరు లోపల ఆంధ్రప్రత్తిక క్రొత్తచందాద్వారాను చేర్చగలిగిన ఏజంట్లకు మామూలు కమిషనుగాక సీ క్రొదిధవి ముగ పర్జ్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాద్వారాను చేర్చగలిగినవారికి రూ 50—0—0

50 " " " 20—0—0

25 " " " 8—0—0

ఏవరు రెండు నెలలలోనైన 25 గరు 10—0—0

సొమ్ముచెల్లించువారు మాత్రమే చందాద్వారాగ నెన్న బడుదురు.

వారపత్రిక చందాదారుడు దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారుడు ఒక్కరుగను, దినపత్రిక 6 మాసముల చందాదారుడు ఇద్దరుగను, 12 మాస చందాదారుడు 4 గరు గరు నెన్న బడుదురు.

మాన్యర ఏజంట్లీస్టులో చేరినవారికి మాత్ర మికమిషన్ నన్వయించును.

సరుగులగు వారికి వలయునేని, పిచ్చుట అమృతాంజ నము డిపోవారి యకామధముల యేజెన్సీ గూడ నెనగబడును. శ్రీ నేజరు.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించిన శ్రీ హర్షిణి హాస్పిటల్ అందు నర్సింగుహామీ బ్యాంచికి నలు ఆసిస్టెంటు నర్సులు మంత్రీసాని కావలెను. ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకాకు యొక ట్రానిలింగ్ యకస్పెక్టరు నెలకు రూ 100-0-0 జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రానిలింగు ఫెక్టరు రూ 100-0-0 కూడ య్యబడును. కావలసివారు కలెటరీ గారిచేత వ్రాసి, దరఖాస్తుఫారము పంపవలెను.

నిత్యవశ్యకములు.

రు. ఆ.	రు. ఆ.
మేలైన నుద్యాను	సువాసనశ్యం కెర్నలు 0-4
శక్తిం శేరు 1-5 0-12	డిటో డజ్జులు 2-1
నీకె (కులములు 120) 8-4	తాంబూలముకు సువాసన
వ్యాపారలకు మాత్రం 8-0	సాగావట్ట 1-5 0-4
అరవీకె అందరికి 1-10	డిటో డజ్జులు 2-8
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.	క్యాటలగు ఉ దివము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ.

తివాలపెట్టె నెం 188 రు, మద్రాసు.

క్రొత్త రిటివి అనుసరించి చేసుబడినది.

ఏ శ్రీలక్ష్మి తమ శంకులను నుందరముగా ఉంచుకొనలేని, రాలిపోవుచువారల నిగ, బజారులో దొరకెను నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనిన శంకులకు యే కారణము కల్గి రాలిపోవుచున్నో అది తెలియనిమాదిరి కేయూడచేయుచున్నాను. ఈ కంటి శ్రీలక్ష్మి తలొందించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలికలనుండి నూతన సంకోచ ప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె శంకులను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన శంకులకు రాలక తిరిగి నెరుగుచుండును. ఈనూనె శంకులను పట్టుకలెన్నుగ చేసి మెదతును చల్లగానుండుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక కుమార్తెయై యు యును. ఈనూనె తెలియని యెటువంటి పట్టెటూకావనికొనూడ కామిని యాత్రలము తెలియనియన్న దానిని తెలియనివాడొక యునులేదు. అది శంకులకు నిగగలానునట్టి సూచనల కల్గి మెటుంగు కలిగించి కెరన్నుకు చువవట్టింది మెదటికి క్రొత్తసాంపుగాన్ని మిక్కిలి యింపయి సువాసన మిక్కిముగా గలిగియుండును. ఇది అన్ని టికంపె ఎక్కువకు గుటంబట్టి మెనుమగంతు ఒక బంగారుపతకమును, అలచోబాదు సన్న ప్రదర్శననుండు ఒక మోగిరా పత్రికయు కొనగలిగియున్నాను. మతీయు మేముకొనకయే వేలకొలది యోగ్యతాసాక్ష్యములు మాకు కచ్చుచున్నవి. కామినియాత్రలముయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు ఆరగా

కునిననుదల ఒకసారికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒకబుడ్డి తెలుపు ఇనాముగా పంపబడును. కల సీసా 1-5 రూ. 1-0-0 మామనీపాలకు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. ప్రతి దిల్లరుకాణా నాథ ఏజంట్లు: యంగ్లొ ఇండియా డ్రగ్ అన్డ్ కెమిల్ కంపెనీ, నెం. 153 జూమాయీ మద్రాసు ఎజెంట్:— మేతా పురుషోత్తమ మూర్తి, నెం 29, వైకాబాకోడ్, పూనా 21

యుద్ధ చరిత్రము.

సంవత్సరాది సంచిక ! సంవత్సరాది సంచిక !!

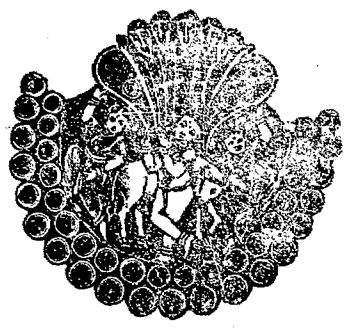
ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాది సంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆ సంచికయందు ఆంధ్రమునకు చెందిన యాంధ్రముఖజనులచే వ్రాయబడిన కర్పణ వైశ్యసేన వ్రాచినట్టిది, శేష చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిందూత్వవిధానము, యోగనిద్ర, భీరా రాధను, ముఖ్యము, శత్రువుమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్రముఖజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయే కాక నిపుడు ముఖ్యమునంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మింకొంది విషయములు ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్నలి, ప్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆఫ్రికా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ వ్యాపారములు, వానిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల వైశ్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వానిపటములు; 5 దుర్గముల నిర్మాణము వానిపటములు; 6 నానారాజ్యముల వైశ్యముల పిర్రగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధ ప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధ విషయములను చెల్లుపు 40) పటములు దీనియందు ప్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణముల దపూర్వముగ నుండుగలదు పెద్దయాకృతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము రంగులపటములు కీర్తిశేషులైన లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగుల పటమున్ను చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేరి ముద్రింపబడినన,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, దినపత్రిక 3 మాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలు చేయబడును. యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువ రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) పరిపాస్తులను బుపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగవచ్చును. దిన వార్తపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నవి. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

22-వ నెల (సవరము) బంగారు. (ఇందుకు పూసినడగలము)

గజెలనాగర
13 సవరము యెత్తు
వెల రు. 30-8-0.

మణియువివిధములగు బంగారుగల, వెండిగల, రాళ్లు పెక్కినగల, చున్నగునవి కట్రింద పేర్కొన్న కర్తవ్యులద్ద కొరకును. కొనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును. సదరక ఇండియా జావలె హ్యూనుఫాక్టరీంగు కంపెనీ, 1/195, చె నాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.
The Southern India Jewellery Manufacturing Co.,
1/195, China Bazaar Road, Madras.

కూష్మాండ లేహ్యము.

ఈ లేహ్యం పసమూలినా సారంబులతో శాస్త్రాక్రమముగా చేయబడినది. ఇది 40 రోజులు నేవించిన స్నానప్రసాదము, అజ్ఞే, తయలు, మూల శంకలు, శుక్లవ్యాధులు, మేహాలిమ్మెరలు మొదలైన అనేక అనాధ్య రోగములను పోగొట్టి బలము, కాంతి, వీర్యవృద్ధి గలవాడై యుండును. మరియు పత్యము లేదు. 40 రోజులకు రెండు డబ్బాలు చాలును. డబ్బా 1-కి రు 2-5-0 లు. లోగలక్షణము తెలిపినవారికి ఆయా రోగములకు తగిన ఔషధము పంపమైన తెలుపుట పంపబడును. కొనువారికి కేటాగు పంపబడును. **మేనేజరు, సరస్వతి వైద్యశాల,** మామండురు. కృష్ణజిల్లా.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన మంగు. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శీలనొప్పులు, వాయునొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్లపోట్లు, కడువాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతమ వంటిది. నువాసనగలిగియుండును చర్మముపైన రాచిన లోకలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పలుతము పోగలవు. దీనిని విడతము లలో గూడ వాడుచున్నారు. పంచభావబీజి మాచికోక మోక్షము గలుగదు. అమృతాంజనమునకు సాటి వేరులేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరీరోడ్డు, బొంబాయి లేక, రి, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

వనాపథి సార్వపరిల్లా.

ఇది జీవామునిండుబుట్టు పెత్తురుగ్గలను మరియు కల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, కడుపుబ్బ, కత్తికాతమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతు చుట్టినిగలిగించును. పెత్తురును కుద్దికలచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరము నకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

అన సీసాముందు వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండవ వాయి వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రు. 1-4-0.

మరియును:—ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువు(తాగుటకు ముందు) నాగపల్లితైలము వైపుపకు ముందు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజులకు సరిపోవుముండు 5-0-0.

డ. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనానవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaśwadi, No. 2, Bombay.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరస్పాండెట్లు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంగి, బొంబాయి.

మహారాజా సోప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగమున యుండు గోమమును చెడుపుతేక శుభ్రము గాను చర్మము యొక్క గృభావమైన రంగును కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి. వెల 8 బిళ్లలు వెట్ట. 1కి 1-0-0 రి.పి ఖర్చు 4అ.

ఆర్. సి. పండిట్ అండు కంపెనీ, రి బండరపేడి, మద్రాసు.

ధరలేక. **దేశ హితము పోషిజేయు.** ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

జగజ్జెద్య: వయమందు ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనగల అనాధివముకల్ల సేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితైన **వైద్యవిద్య** eral

అన పుస్తకము కొనువారికి ఫలగాన పోషిజేగానిది ఉచితముగా పంపబడును:— రాజజెద్య నారాయణజీశేకవతి 20 చీనాబజార్, మద్రాసు